Porin Kirkkosanomat
9/2008

Kuulutukset keskusrekisteristä, sivu 3. Marraskuussa konsertteja, sivu 4.

Pyhäinpäivän VALOA näkyvissä

Elämisen taito tulee siitä, että näkee kokonaisuuden. Sivut 6–7

© KIRKKO PORISSA

Ahlaisten alttaritaulu 120 vuotta, sivu 8. Nenäpallo-otteluita ja arvauksia, sivu 10.

29.10.2008

© KIRKKO PORISSA

Hautausmaa

Hautausmaat ovat puhuttelevia paikkoja. Siellä on hyvä käydä muistelemassa omia edeltä menneitä omaisia. Siellä voi vain kävellä - hiljentyä katselemaan ja pohdiskelemaan elämää ja kuolemaa useiden sukupolvien hautojen äärellä. Elämä ja sen realismi ovat läsnä samoin eri ihmisten arvokas elämänhistoria. Hautaus ja hautausmaa ovat osa yhteisöjen yhteisiä muistoja ja muistia.

Kirkon tilastollinen vuosikirja kertoo, että viime vuoden hautauksista koko maassa noin kaksi kolmesta oli arkkuhautauksia ja kolmannes uurnahautauksia, joiden osuus oli suurin Helsingissä 71,7 % (Porissa vastaava osuus oli 61,9 %).

Suomessa kuoli viime vuonna 49 080 henkilöä, joista 47 767 (noin 97 %) haudattiin evankelisluterilaisen kirkon hautausmaihin, joihin haudatuista 74 % kuului omaan seurakuntaan, 13 % johonkin toiseen ev.lut. kirkon seurakuntaan ja 12% oli sellaisia, jotka eivät olleet evankelis-luterilaisen tai ortodoksisen kirkon jäseniä. Kirkollisesti hautaan siunattiin noin 95 % kirkollisiin hautausmaihin haudatuista, kirkkoon kuulumattomistakin yli 60 %.

Porissa oli viime vuonna yhteensä 765 hautausta. Käppärän hautausmaalla oli 603 hautausta, Metsähautausmaalla 116, Reposaaressa 21 ja Ahlaisissa 25. Tänä syksynä uudeksi uurnahautausmaaksi on kunnostettu Vanha hautausmaa vesitornin lähellä. Porissa on monia mahdollisuuksia mieltä rauhoittaviin hautausmaakäynteihin.

Hautausmaalla käynti sopii jotenkin hyvin syksyiseen aikaan ja erityisesti pyhäinpäivän ja joulun tienoille. Voi olla, että syksy puhuukin samasta asiasta kuin hautausmaa hautoineen ja muistomerkkeineen. Kyse on yhden ajanjakson päättymisestä, lepoon siirtymisestä. Mutta samoin kuin syksyyn niin hautausmaihinkin sisältyy aistien välittämistä viesteistä huolimatta vahva toivo uudesta elämästä.

Hyvää pyhäinpäivää ja syksyä!

Kari Erkkola
päätoimittaja
kari.erkkola@evl.fi

s u o j a t i e

Näkemiin, mamma!

Mamma. Olit aina lempeä ja huolehdit meistä. Rakastit meitä kaikkia. Tarjosit riisipuuroa, kun tulimme lauantaisin Kielokadulle saunaan. Puuron päälle laitettiin sokeria ja kanelia.

Sinustakin tuli vanha. Sain antaa kodissasi sinulle ehtoollista. Pystyit asumaan kotona pitkään, kun isäni ja äitini hoitivat sinua. Sitten tulit vielä sairaammaksi ja jouduit sairaalaan. Luulimme jo silloin menettävämme sinut. Mutta elit vielä yli kaksi vuotta vuodeosastolla.

Raino Salmijärvi

"Kiitos, että myös tämän elämän päättyessä pidät meistä huolta ja kutsut meidät taivaan kotiin. Lohduta meitä, kun on surun aika. Anna meidän aavistaa jo täällä jotakin taivaan kirkkaudesta." - Pyhäinpäivän rukouksesta.

Muistisi meni. Elit ajatuksissasi jälleen lapsuutta ja nuoruutta. Ilahduit kun tulimme katsomaan. Lopulta olit yhtä pieni kuin lapsi. Viimeisen viikon aivan avuton. Meillä oli silloin hiihtoloma. Lauloimme sinulle hengellisiä lauluja. Pala meinasi tarttua kurkkuun, kun kiitin sinua kaikesta, mitä meille olit antanut.

Viimeisen kerran, kun olin katsomassa sinua perjantaina, sain jättää sinut Jeesuksen nimen ja veren suojiin. Aavistin, että se oli viimeinen kerta. Sunnuntaiaamuna isäni soitti, että olit kuollut.

"Jumala itse on heidän luonaan, ja hän pyyhkii heidän silmistään joka ainoan kyyneleen."

Johanneksen ilmestys 21: 3-4

Pari viikkoa myöhemmin sain seistä arkkusi takana kappelissa. Perheeni ja sukulaiseni istuivat penkissä. Saimme siunata viimeistä matkaasi ja saattaa sinut haudan lepoon papan viereen. Aavistimme, että olet jo Jumalan luona.

Tänään kävin haudallasi. Nimesi lukee kivessä. Kukat vielä kukkivat. Pakkaset tulevat, ja hautasi peitetään pian havuilla.

Pyhäinpäivänä saan sytyttää haudallesi kynttilän. Kirkossa saan kuulla nimesi ja nähdä, kun muistokynttiläsi syttyy. Kynttilän liekin valossa muistan, miten sinun lähelläsi oli hyvä olla. Sinunkin liekkisi antoi valoa, lämpöä ja iloa. Mutta kynttilän liekki kutsuu minua katsomaan myös kohti sitä valoa ja aamunkoittoa, joka on edessä, kun kynttilämme on kerran palanut loppuun.

Raamatusta saan ottaa vastaan sanat: "Jumala itse on heidän luonaan, ja hän pyyhkii heidän silmistään joka ainoan kyyneleen." Sydämessäni rukoilen: "Kiitos, Jeesus, että sinäkin olet lempeä ja huolehdit meistä. Kiitos, että rakastit meitä kaikkia kuolemaan asti. Kiitos, että olet myös kuoleman voittaja." Siksi meidän ei tarvitse jättää rakkaillemme hyvästejä. Jeesus, hyvässä uskossa sinuun saan sanoa: "Näkemiin, mamma!"

Jarkko Willman
Porin Teljän seurakunnan kappalainen

i k k u n a p e n k k i

Kuoleman mietiskelystä

Raino Salmijärvi

Pyhäinpäivän aikoihin syksy on synkimmillään. Luonto on muuttunut alastomaksi puiden pudotettua lehtensä. Sieraimiin tunkeutuu kostea, mädäntynyt lemu. Kaikki haalistuu, rapistuu ja lahoaa. Omalla hiljaisella ja vastustamattomalla voimallaan luonto vyöryttää kuoleman tuntua ylleemme. Vain hetkittäin pilkahteleva aurinko katkaisee tauottoman kuolinviestien tulvan.

Ehkä on hyvä, että luonnon kiertokulku huolehtii kuoleman tuntojen esiin laitosta. Muuten asiaa ei tule pohtineeksi. Kuolema, varsinkaan oma kuolema, ei ole kahvikeskustelujen tai pubiturinoiden suosikkiaiheita. Kuolema ja siihen liittyvä suru siivotaan mielellään pois silmistä vanhainkotien ja sairaaloiden suojiin.

Vanhat kristityt opettajat neuvoivat ihmistä aika ajoin tietoisesti pohtimaan omaa kuolemaansa. Kristillisessä perinteessä tunnetaan meditaatio, jossa kuvitellaan, miltä tuntuu maata omassa ruumisarkussa kuolleena. Sitten mietitään, miltä taakse jäänyt elämä tuntui. Mitä hyvää elämän aikana tuli tehtyä, mikä olisi saanut jäädä tekemättä, mitä olisi ehkä tehnyt toisin.

Tällainen pohdinta voi hyvinkin auttaa meitä jäsentämään elämäämme uudella tavalla. Kun kuitenkin kuolemme ja päivienme määrä koko ajan vähenee, kannattaa miettiä, miten aikansa käyttää. Ryntäileekö elämässään turhuuden ja tuulen tavoittelussa, vai tavoitteleeko jotain kestävämpää. Mikä sitten on turhuutta ja mikä arvokasta ja kestävää, sen jokainen joutuu itse ratkaisemaan.

Meidän kristillisessä kulttuurissamme kuolemaan liittyy erottamattomana osana ajatus ikuisesta elämästä. Kuoleman portista siirrytään johonkin toiseen todellisuuteen, niiden seuraan, jotka meitä ennen sinne jo ovat menneet. Millainen tämä todellisuus on, sen tietää vain Jumala.

Mika Nokelainen
Diakonia-ammattikorkeakoulun yliopettaja

Porin Kirkkosanomat

Julkaisija: Porin evankelis-luterilainen seurakuntayhtymä. **Päätoimittaja**: Kari Erkkola. **Toimitussihteeri**: Maija-Leena Seppälä.
Toimitusneuvosto: Porin seurakuntien viestinnän neuvottelukunta. **Osoite**: Hallituskatu 9 b, 28100 Pori.
Puhelin: 6238 715. **Internet**: www.porievl.fi. **Sähköposti:** tiedotus@porievl.fi **Kustantaja:** KOTIMAA-YHTIÖT PL 279, 00181 Helsinki.
Painatus: Salon lehtitehdas. **Jakelu**: Itella Oyj. Jakeluhuomautukset Itellalle. **Ilmoitusmyynti**: Marita Lyyra, p. 040 729 2119, faksi (014) 616 035. **Yksityistilaus**: 8 euroa vuosikerta. **Seuraava numero ilmestyy 3.12.2008**

Kansikuva: Kuvakotimaa, Ismo Pekkarinen

Henkilöstökulut budjetista kaksi kolmannesta

Raino Salmijärvi

Paikallisseurakuntien töisssä on yli puolet seurakunnan palkkalistoilla olevista.

Seurakunta kulkee jaloillaan. Porin seurakuntien toiminnasta vastaa noin 200 työntekijää. Henkilöstökulut vievät toimintamenoista noin kaksi kolmasosaa.

36 teologia

Porin kuudessa paikallisseurakunnassa on töissä yhteensä 26 teologia. Kirkollisten toimitusten, joita ovat kaste, avioliittoon vihkiminen ja hautaan siunaaminen, sekä jumalanpalvelusten ohella papit osallistuvat laajasti monenkirjavaan seurakuntatyöhön. Papin vastuulle on yleensä nimetty myös jokin seurakuntatyön alue tai kaupunginosa.

Lisäksi kaikki kolme perheneuvojaa ovat pappeja, Satakunnan keskussairaalassa on kaksi ja Porin kaupunginsairaalassa yksi sairaalapappi. Keskusrekisterissä, oppilaitostyössä, yhteisen seurakuntatyön johdossa ja yhteisenä seurakuntapastorina on kussakin yksi teologi. Teologikoulutuksen saaneita on Porin seurakuntien palkkalistoilla 36. Heistä 34 on pappeja ja kaksi seurakuntalehtoria.

35 lapsityössä

Alle kouluikäisten päiväkerhoissa ja koululaisten iltapäiväkerhoissa työskentelevät lastenohjaajat ovat perinteisesti suuri työntekijäryhmä. Työtä suunnittelemassa ja koordinoimassa on neljä lapsityönohjaajaa. Toimintakenttään kuuluu myös perhekerhot, perheiden yhteiset tapahtumat ja muu perhetyö.

34 kiinteistötoimessa

Porin seurakunnissa on omia kiinteistöjä yli 30, lisäksi on vuokrattuja kerhotiloja. Omista kiinteistöistä kirkkoja on yhdeksän, seurakuntataloja 16, hautausmaarakennuksia kuusi, leiri- ja kurssikeskuksia ja muita kiinteistöjä kaksi kutakin.

Talonmies-vahtimestareiden työnkuva on monipuolinen aina suntion tehtävistä pihatöihin. Kiinteistötoimen erityisammattimiehet korjaavat myös kiinteistöjä.

30:llä työpaikka Hallituskadulla

Hallituskatu 9:ssä työskentelee kokoaikaisesti 30 työntekijää, lisäksi talossa on Keski-Porin ja Porin Teljän seurakuntatyöntekijöiden päivystystiloja. Esimerkiksi hallinnon ja talouden tehtävissä on 16 työntekijää, väestökirjanpitoa hoitaa seitsemän ja viestintää kolme työntekijää.

24 diakoniatyössä

Porin seurakuntien diakonian virkoja on lisätty viime vuosina, kun on satsattu mm. perhetyöhön. Nyt paikallisseurakuntien työssä on 17 diakoniatyöntekijää. Diakoniatyö koskettaa kaikenikäisiä. Keskusteluapu on tärkeää ja aineellista auttamistakin tarvitaan.

Lisäksi seitsemän diakoniatyötekijää hoitaa yhteisessä seurakuntatyössä erityistyöaloja, joita ovat päihde- ja kriminaalityö, vapaaehtois- ja seniorityö, näkövammaistyö, maahanmuuttajatyö, projektityö, invalidityö, kehitysvammatyö, mielenterveystyö, diakoniatyö laitoksissa, kuurojentyö ja perhetyö. Vapaaehtoistyötä kehitetään mm. Mummun Kamarissa.

16 nuorisotyössä

Paikallisseurakunnissa on 11 nuorisotyön virkaa. Osa työntekijöistä on keskittynyt varhaisnuorten kanssa työskentelyyn. Esimerkiksi tyttö- ja poikakerhoissa käy vuosittain noin 900 lasta. Osa hoitaa nuoriso- ja rippikoulutyötä, joillakin työalaan kuuluvat kaikki ekaluokkalaisista lukiolaisiin.

Seurakuntien yhteisenä työnä hoidetaan keskitetysti mm. Saapas-toiminnasta tunnettu erityisnuorisotyö (2 työntekijää) ja oppilaitostyö (2työntekijää). Lisäksi yhteisesti koordinoidaan mm. partio- ja leiritoimintaa.

15 hautausmailla

Hautausmailla työntekijämäärä vaihtelee vuodenajan mukaan, ympärivuotisesti hautatoimessa on 15 työntekijää. Porissa on hautauksia vuodessa lähes 700, Porissa on myös maakunnan ainoa krematorio. Hautausmaita on kuusi ja kappeleita kolme.

11 kanttoria

Jumalanpalvelusten ja kirkollisten toimitusten musiikista sekä 13 kuoron toiminnasta vastaa 11 kanttoria. Myös kirkkokonsertit ja muut musiikkitilaisuudet ovat pääosin kanttoreiden vastuulla. Kanttorit ovat mukana myös muissa seurakuntatapahtumissa ja -toiminnassa.

Ensi vuoden talousarvio ja kolmevuotinen toiminta- ja taloussuunnitelma 2009-2011 on yhteisen kirkkovaltuuston käsittelyssä 10. joulukuuta.

Lokakuussa kirkkovaltuutetut päättivät, että Porin kirkollisveroprosentti säilyy ennallaan eli on ensi vuonnakin 1,40.

h y v ä k y s y m y s

Juutalaisia juhlia

Porin seurakuntakeskuksessa vietetään loka-marraskuun vaihteessa Israel-lähetyspäivää. Tapahtuma alkaa perjantai-iltana sapattiaterialla.

Sapatin juhlistaminen

Sapatti on juutalaisille arkiaherruksen jälkeen viikon kohokohta. Silloin erottaudutaan arjesta ja pyhittäydytään Kaikkivaltiaalle. Juutalaisessa kodissa perjantai-iltana alkavaa sapattia juhlistetaan sapattiaterialla.

Ennen juhlaa koko talo siivotaan huolella. Herkulliset ruuat valmistellaan ja paistetaan ajoissa. Sapatin edellä varsinkin miehet menevät synagogaan, jossa on lyhyt jumalanpalvelus. Kotiin palattuaan perheen isä tai äiti sytyttää kaksi sapattikynttilää ja lukee rukouksen. Koko perhe kokoontuu juhlavaatteissa sapattiaterialle, jonka aluksi perheen isä siunaa ensin vaimonsa ja kunkin lapsensa erikseen. Sitten hän siunaa viinin ja kaksi sapattileipää ja antaa ne perheelleen. Siunausten jälkeen on varsinaisen aterian vuoro.

Onko juutalaisilla syksyllä suuria juhlapyhiä?

Vastaajana **Pirkko Sarlund** Karmel-yhdistyksestä.

– Juutalaisilla on parhaillaan meneillään vuoden toinen tärkeä juhlakausi. Syksyyn ajoittuvat muun muassa syyskuun 30. vietetty juutalaisten uusivuosi **Rosh hashana**. Juutalaisten suurin vuosittainen juhla **Jom kippur** oli tänä vuonna 9. lokakuuta. Tähän suureen sovituspäivään, katumuksen ja anteeksipyytämisen päivään liittyy juutalaisilla 24 tunnin täyspaasto. Seitsemän päivää kestävä Lehtimajajuhla **Sukot** alkoi tänä syksynä 14. lokakuuta. Lehtimajajuhla päättyy lain antamisen riemujuhlaan, **Simchat tora,** 22. lokakuuta. Vanhassa testamentissa sana Tora tarkoittaa opetusta.

Meidän joulumme aikoihin juutalaiset viettävät **Chanukkaa** eli temppelin uudelleen vihkimisjuhlaa. Juhlan taustana on 165 eKr. tapahtunut Jerusalemin temppelin saastutus ja sen jälkeinen uudelleen vihkiminen. Temppelin vihkimisen yhteydessä koettiin öljyn ihme: seitsemänhaaraisen menorakynttelikön yhdeksi päiväksi riittävä öljy valaisi temppeliä kokonaista 8 päivää.

Raino Salmijärvi

Kuulutuksille keskusrekisteriin

Avioliittoon vihkimistä varten tarvittava avioliiton esteiden tutkinta eli tutummin kuulutukset hoituu kirkon jäseniltä seurakunnissa. Porissa kirkonkirjat on keskitetty Hallituskatu 9:ään keskusrekisteriin.

Kirkolliseen vihkimiseen on oikeus rippikoulun käyneillä kirkon jäsenillä. Helpoin tapa hoitaa kuulutukset on tulla Porin seurakuntien keskusrekisteriin, koska kirkonkirjoista löytyy merkintä kaikista avioliiton esteiden tutkintaan liittyvistä tiedoista. Kuulutuksiin tarvitaan tieto rippikoulun käymisestä ja merkintä, mihin seurakuntaan henkilö kuuluu.

Jos tutkintapaperi on puutteellinen, ei pappi voi vihkimistä toimittaa. Kuulutukset ovat voimassa neljä kuukautta. Vihkiä voidaan, kun avioliiton esteiden tutkinnasta on kulunut seitsemän päivää.

Seurakunta pitää jäsenluetteloa, virallinen rekisteriviranomainen on maistraatti. Keskusrekisteri kuitenkin huolehtii avioliiton esteiden tutkinnasta eli kuulutuksista silloin, kun parista ainakin toinen on seurakunnan jäsen.

Länsi-Porin urut valmistuvat 2010

Länsi-Porin kirkon urut valmistunevat seurakunnan 50-vuotisjuhliin 2010

Yhteinen kirkkoneuvosto esittää joulukuussa kokoontuvalle kirkkovaltuustolle, että Länsi-Porin kirkkoon tilataan urut Urkurakentamo Porthan Oy:lta.

Uruista on suunniteltu 19-äänikertaiset. Tyylin lähtökohtana on myöhäisbarokin keskisaksalainen urkurakennustyyli.

Kirkon urkuparvelle on tehtävä muutoksia, jotta uudet urut saadaan paikoilleen. Hankkeen kustannusarvio on 390 000 euroa. Urut valmistuvat lokakuussa 2010.

Länsi-Porin kirkon nykyiset urut on rakentanut Kangasalan Urkutehdas vuonna 1962 ja niissä on 11 äänikertaa.

Länsi-Porin kirkon uudet urut tarvitsevat tilaa nykyisiä enemmän.

Merenkulkijoille joulupaketteja

Suomen merimieskirkko on jo 133 vuoden ajan välittänyt joulutervehdyksiä "tuntemattomille merenkulkijoille".

Tänäkin vuonna joulupaketteja välitetään joulunsa merellä viettäville. Lahjat voi toimittaa 21. marraskuuta mennessä Suomen merimieskirkolle, Albertinkatu 2, 00150 Helsinki.

Paketin sijaan voi antaa myös lahjoittaa rahaa. Merimieskirkko tekee joulupaketteja kertyneillä varoilla. Yhden paktin hinta on 10 euroa.

Rahalahjat Suomen merimieskirkon tilille Sampo 800018-63597, viite "Joululahja merenkulkijalle".

Merimieskirkon toimipisteet Suomen rannikkokaupungeissa sekä Alankomaissa, Belgiassa, Iso-Britanniassa, Kreikassa, Puolassa ja Saksassa väittävät joulupaketit merenkulkijoille.

Kirkolliskokous marraskuussa

Suomen ev.lut. kirkon ylin päättävä elin, kirkolliskokous kokoontuu syysistuntoon Turkuun marraskuun ensimmäisellä viikolla.

Kirkolliskokous on "kirkon eduskunta". Se käsittelee kirkon oppia ja työtä sekä kirkon lainsäädäntöä, lainsäädäntöä, hallintoa ja taloutta koskevia asioita. Syysistunnon ohella kirkolliskokous pitää toukokuussa kevätistunnon. Porilaisia kirkolliskokousedustajia ovat toimittaja **Marjaana Perttula** ja erkoislääkäri **Reetta Uusitalo**.

LÄMPÖPISTE
Tervetuloa palveltavaksi!
Soita heti 040 584 5596
Mitsubishi Ilmalämpöpumput
alk. 1550€
TAKUU ASENNUS
Puh. 02 635 2115
Isolinnankatu 7
www.lampopiste.fi

LAHTISEN ☎ (02) 633 9339
PIKAPESU
Gallen-Kallelank. 13 Pori
• Kemialliset pesut
• Mattopesut
AVOINNA: ma-pe 9.30-17

Täydellistä hautausalan palvelua.
Kuljetukset kaikkialle.
Muistotilaisuudet, sidontatyöt.
Puh. (02) 635 1160
as. (02) 635 3583
Vesa Viitala 050-569 3653
Hautausteimisto ANJA VIITALA OY
Uusikoivistontie 40, PORI

HAUTAKIVET
YM. KIVIALAN TYÖT
SUORAAN KIVIVEISTÄMÖLTÄ KYLÄSAARESTA
AK-KIVI
Kivivelistämöntie 39, 28760 PORI
p. (02) 6486075 0400-533296

HEIKKILÄN HAUTAUSTOIMISTO
Urpo Karihaara Ky
PORI ETELÄPUISTO 13
puh. (02) 633 2125
ja (02) 633 2699
Päivystys myös
puh. 050 512 1905
(02) 641 7424

INNO RHEUMA CREAM
NOPEA APU KAIKENLAISEEN LIHASSÄRKYYN
Kasvisperäinen voide auttaa reumaattisissa lihas- ja nivelvaivoissa, suonenvedoissa, hartia- ja selkäsäryssä.
Ei sisällä salisylaattia!
JÄTTIKOKO! Pakkaus 70g
VAIN HYVINVARUSTETUISTA APTEEKEISTA, LUONTAISTUOTE- JA TERVEYSKAUPOISTA

Musiikkia marraskuussa

Maan korvessa –konsertissa soittavat Teemu Viinikainen, Jukka Perko ja Severi Pyysalo.

Kirkkokonsertit juhlistavat pyhäinpäivää 1. marraskuuta, tuomiosunnuntaita 23. marraskuuta ja adventin alkamista 30. marraskuuta.

Jazz-taiturit Maan korvessa

Jukka Perko trio konsertoi Keski-Porin kirkossa pyhäinpäivänä 1. marraskuuta klo 18. Maan korvessa –konsertissa soittavat saksofonisti **Jukka Perko**, vibrafonisti **Severi Pyysalo** ja kitaristi **Teemu Viinikainen**.

Jukka Perkon kyvyt tunnetaan paitsi jazzin myös klassisen musiikin piireissä. Hän on vieraillut solistina useimpien suomalaisten orkesterien edessä. Porissa hän on viimeksi esiintynyt kesäkuussa Pori Sinfoniettan kanssa Deus Protector Noster -juhlamessun solistina.

Myös Severi Pyysalon ura laukesi loistoonsa Porin Jazzeilla. Läpimurtonsa aikoihin Pyysalo oli vasta 16-vuotias. Teemu Viinikainen aloitti opiskelut Sibelius-Akatemian jazzosastolla vuonna 1998 ja vaikuttaa useissa yhtyeissä. Hänkin kuuluu jazz-muusikkojen kärkikaartiin.

Konsertissa Perko, Pyysalo ja Viinikainen soittavat virsiä; kuten Sen suven suloisuutta, Nyt ylös sieluni, ja tietysti konsertin teeman mukaan iki-ihanan hengellisen laulun Maan korvessa kulkevi lapsosen tie. Liput 15/10 e ovelta, ennakko Musiikki Belisa, Itäpuisto 7.

Mieskuoro Jussit Keski-Porin kirkossa

Suomen ainoa maakuntakuoro, Etelä-Pohjanmaan Mieskuoro Jussit konsertoi sunnuntaina 23.11. klo 15 Keski-Porin kirkossa. Kuoroa johtaa **Tommi Niskala**.

Konsertin kokonaistuotto käytetään Afganistanin naisten oikeuksien tukemiseen ja Acehin naisten poliittisen ja yhteiskunnallisen osallistumisen vahvistamiseen. Liput 10 euroa. Järjestäjänä naisjärjestö Soroptimistit.

Jussit on vahva eteläpohjalainen tavaramerkki. Laulajia on koko Etelä-Pohjanmaan alueelta noin 70. Jussit on perustettu vuonna 1951.

Aikojen lopun kvartetto

Jussi Rinta, piano, **Ion Buinovschi**, viulu, **Mikko Lampila**, sello ja **Risto Litmanen**, klarinetti soittavat Olivier Messiaenia Porin Teljän kirkossa tuomiosunnuntaina 23.11. klo 20. Ohjelmassa on ranskalaisen Olivier Messiaenin *Aikojen lopun kvartetto*.

Liki tunnin kestävä Aikojen lopun kvartetto pohjaa ohjelmallisesti Johanneksen Ilmestyksen kymmenenteen lukuun, jossa enkeli vannoo ajan olevan lopussa.

Messiaen kirjoitti kahdeksanosaiseen teokseensa laajan esipuheen, jossa kuvataan sisällön etenemistä lintujen laulusta enkeleihin, pasuunoihin ja Jeesuksen ikuisuuden ja kuolemattomuuden ylistykseen. Messiaen sävelsi teoksen ollessaan saksalaisten sotavankina. Kvartetto sai myös kantaesityksensä talvella 1941 epätavallisissa oloissa vankileirin teatteriparakissa. Se lukeutuu 1900-luvun tärkeimpiin ja suurenmoisimpiin kamarimusiikkisävellyksiin.

Konsertti päättää Satakunnan soitannollisen seuran syksyn konserttisarjan. Ohjelma 10 euroa.

Folke Forsman ja Messiaenin mysteerit

Urkutaiteilija **Folke Forsman** soittaa Olivier Messiaenin musiikkia adventtisunnuntaina 30.11. klo 19 Keski-Porin kirkon Iltamusiikki-sarjassa.

Ohjelmassa on Méditations sur le mystère de la Sainte Trinité. Sarjan yhdeksän meditaatiota, antavat kattavan kuvan Messiaenin sävelkielestä, mukaan lukien eri moodien käyttö, intialaiset rytmikuviot, gregoriaaniikka ja lintujen laulu. Messiaen nimitettiin 1930 Pariisin Sainte Trinité -kirkon urkuriksi. Tässä tehtävässä hän pysyi koko elämänsä ajan. Teos on sävelletty vuonna 1969 kirkon uusittujen urkujen vihkiäisiin.

Folke Forsman (s. 1937) on toiminut urkumusiikin ja urkupedagogiikan lehtorina Sibelius-Akatemiassa sekä kirkkomuusikkona Olaus Petrin kirkossa Helsingissä. Hän on myös esiintynyt konserttiurkurina ja levyttänyt. Hän on kirjoittanut kirjan Suomalaiset urkusävellykset ja suomalainen urkujenrakennus, Olivier Messiaenin urkumusiikin rekisteröinnistä sekä julkaissut urkukoulun.

Konserttiohjelma 5 euroa.

Pihlavan laulajat Metsäkappelissa

Pihlavan laulajat vievät adventin tunnelmiin 30.11. klo 18 Porin metsähautausmaan kappelissa. Kuoroa johtaa **Lidia Kutrzeba** ja säestää **Päivi Holkko**.

Satakunnan soitannollisen seuran konserttisarjan päätöskonsertissa soittavat Jussi Rinta, Mikko Lampila, Ion Buinovschi ja Risto Litmanen.

Olivier Messiaen (1908-1992)

Sata vuotta sitten syntynyt omaperäinen ranskalaissäveltäjä ilmaisi läpi tuotantonsa syvää katolista uskoa. Uruista tuli Messiaenille saarnastuoli; urkujen kautta hän tulkitsi Jumalan sanaa ja uskonnollisia totuuksia.

Messiaen, joka toimi koko ikänsä Pariisin Pyhän Kolminaisuuden kirkon urkurina, piti itseään yhtälailla ornitologina kuin säveltäjänä. Hän nuotinsi lintujen laulua ympäri maailmaa ja käytti lintuimitaatiota sävellyksissään. Messiaen oli synteesin mestari. Hänen musiikissaan soivat linnut, tähdet, rakkaus ja kristillinen usko.

Messiaenin musiikkia 23.11. klo 20 Teljän kirkko ja 30.11. klo 19 Keski-Porin kirkko.

Urakka on ohi. Väitöskahvilla Pirkko Tala, Yrjö Tala, kustos, professori Markku Heikkilä ja vastaväittäjä dosentti Kaarlo Arffman.

Kirkko valtion kirjanpitäjänä

Kastamattomat suomalaiset jäivät 1800-luvulla vaille kansalaisoikeuksia, koska heitä ei merkitty kirkonkirjoihin. Siviilirekisteri tuli käyttöön 1917, jolloin tilanne muuttui.

Näin toteaa väitöskirjassaan **Yrjö Tala**, joka toimi Porin seurakuntien keskusrekisterin johtajana vuosina 1984–2000. Yrjö Tala on tutkinut kirkon ja valtion suhdetta väitöskirjassaan Kirkon ja valtion kirjat. Yrjö Talan tarkkuus ja teoksen helposti luettava kieliasu saivat tohtorinväitöstilaisuuden osanottajat matkalle pohtimaan, miksi kirkko on halunnut ripustautua julkisen vallan tehtävään.

Koululaitos ja köyhäinhoito siirtyivät aikanaan kunnan vastuulle, mutta irrottautumisyrityksistä huolimatta väestörekisteri säilyi kirkon tehtävänä 2000-luvun vaihteeseen.

Kruunun palveluksessa

Tutkimuksessaan Yrjö Tala kuvaa, miten kirkon asema muotoutuu julkisoikeudellisen vallan käyttäjäksi. Kirkonkirjat muodostuivat rekisteriksi, missä oli kaikki yksittäistä ihmistä koskeva tieto.

Rekisterin tehtävänä oli antaa eri tarkoituksiin virkatodistuksia tai aikaisempaa ilmaisua käyttäen papintodistuksia. Julkisoikeudellinen velvoite edellytti, että pappi julkisti kaiken tiedon. Kirkon viranhaltijana pappi on sidottu ehdottomaan vaitioloon. Sielunhoidon luottamuksellisuus oli kyseenalainen. Rippikirjan yhteiskäyttö verotuskysymyksissä, asevelvollisten kutsunnoissa ja rikosasioissa muodostui ongelmaksi. Kirkko ei voinut kätkeä kruunulta mitään.

Muutos eteni hyvin hitaasti. Parisataa vuotta julkisoikeudellisena pilarina kirkko ei erottanut toisistaan maallista ja hengellistä tehtäväänsä, vaikka yksittäisiä äänenpainoja nousi.

Vasta 1800 – luvun alkupuolella tehtävien jakaminen käynnistyi. Evankelisluterilainen kirkko alkoi syntyä kahden hiippakunnan, Porvoon ja Turun toimintatapoja yhtenäistettäessä. Papilla oli vahva virkamiesrooli ja hänen kirjoittamansa virkatodistus tarvittiin lähes kaikessa inhimillisessä toiminnassa. Pappi oli hengellinen, taloudellinen ja hallinnollinen johtaja. Kirkon sisällä oli pelkoa, että luopumalla maallisista tehtävistä, asema heikkenee.

Muutosvastarinta

Väitöskirjassaan Yrjö Tala kuvaa hyvin yksityiskohtaisesti muutoksen edistymistä. Hän mainitsee nimeltä useita pappeja, jotka halusivat karsia seurakuntahallinnon yhteiskunnallisia tehtäviä. Pappi tehköön papintyötä, siis suutari pysyköön lestissään, mutta kuitenkin väestökirjanpito säilyi lähes muuttumattomana seurakunnan perustehtävänä. Kirkon maallinen tehtävä tuntui olevan hengellistä tärkeämpi. Rajapinta ei ollut määriteltävissä.

Luterilainen kirkko ei voinut kirjata jäsenistöönsä kastamattomia jäseniä, mikä vei kaikki vapaiden kirkkokuntien jäsenet laittomaan tilaan. Ei ollut mahdollista avioitua, päästä yliopistoon tai saada valtiollista virkaa, koska seurakuntaan kuuluminen ei voinut toimittaa vaadittavia asiakirjoja. Eriuskolaisiaki ja siviilirekisteri odottivat syntyään. Pappissääty olisi halunnut velvoittaa kaikki kuulumaan johonkin uskonnolliseen yhdyskuntaan. Kärjistynyt tilanne pakotti valtiovallan lainsäädäntöön, missä kirkkoon kuuluminen ei ratkaise yksittäisen ihmisen yhteiskunnallisia oikeuksia.

Mielenkiintoisella tavalla Yrjö Tala vie esimerkein kehitystä eteenpäin. Kirkon piirissä muissakin yhteyksissä esiintyvät henkilöt saavat varsin inhimillisiä, ei välttämättä mairittelevia piirteitä. Kirjan maininta Ahlaisista lähteneen kunnallisneuvos Edvin Avellanin ajattelusta kuvaa pyrkimystä erottaa kirkon ja valtion tehtävät. Hänen mielestään siviilirekisterin myöhemmin väestörekisteriksi pitäminen oli yhteiskunnan tehtävä.

Jos haluaa tarkan kuvauksen kirkon ja valtion suhteesta väestökirjanpitoa mittarina käyttäen, kannattaa tutustua väitöskirjaan. Kirkko on ollut muurattuna valtion hallintoon. Koko ajan on ollut näkyvissä kahdet kasvot. Yrjö Tala on todellinen asiantuntija, mitä osoitti yksinkertainen tukkimiehen kirjanpitoni "ottelun" etenemisestä hänen hyväkseen 9 -1.

Vastaväittäjä dosentti Kaarlo Arffman omienkin sanojensa mukaan veti vesiperän tai sitten ei aivan, koska yhden pisteen hän sai siitä, kun eräälle lyhenteelle ei ollut virallista merkintää arkistossa. Yrjö totesi vain tyylilleen uskollisena, se on sitten minun omani ja auditorio naurahti.

Teksti ja kuva
Hannu Salonoja

Kirkonkirjoista jäsenluetteloksi

- Kirkonkirjat ovat olleet paitsi seurakuntien ylläpitämä jäsenrekisteri myös virallinen rekisteri, johon on kirjattu kirkollisten toimitusten lisäksi valtion viranomaisten tekemiä päätöksiä.
- Henkilörekisteri oli myös rikosrekisteri. Kirkolliset toimitukset ovat merkintöjä kasteesta, rippikoulusta, avioliitosta, mutta myös kurinpidollisista aiheista.
- Ehtoolliseen on liittynyt yksittäisen seurakuntalaisen lukutaitotietoja ja osallistumista jumalanpalveluksiin, kunniallisuuden mittareina.
- Vanhat kirkonkirjat ovat käsinkirjoitettuja varsin paksuja ja hankalasti luettavia teoksia. Sukututkijoiden käyttöä varten ne on tallennettu mikrofilmeille.
- Varsinaiset kirkonkirjat muuttuivat ensin perhelehdiksi ja nykyisin sähköisiksi asiakirjoiksi. Kirkon ylläpitämä väestörekisteri siirtyi 1999 valtion tehtäväksi.
- Seurakuntien pitämät luettelot ovat nyt jäsenluetteloita. Osittainen päällekkäisyys jatkuu edelleen: vihkiparin on mahdollista hakea kuulutukset joko seurakunnasta tai maistraatista.

Yhteisvastuu sytyttää

Reilun kokoisia tulitikkurasioita myydään Yhteisvastuukeräyksen hyväksi Keski-Porin seurakunnassa. Rasian kannessa on Keski-Porin kirkon barokkikynttilänjalka. Rasiat on saatu lahjoituksena, joten rasian hinta menee kokonaisuudessaan Yhteisvastuukeräyksen hyväksi. Rasioita on myynnissä 500 kappaletta, hinta 3 euroa.

Porin Teljän seurakunnassa on myytävänä kirjasta, johon on koottu nuorisotyönohjaaja **Maija Salmijärven** Ikkunapenkki-kolumnit. Maija Salmijärvi on kirjoittanut muutaman kerran vuodessa Porin Kirkkosanomiin kymmenen vuoden ajan. Ikkunapenkiltä-kirjaa myydään 5 euron hintaan Yhteisvastuukeräyksen hyväksi.

Kumpaakin tuotetta voi ostaa Keski-Porin ja Teljän seurakuntatoimistoista, Hallituskatu 9 b.

Yhteisvastuu 2009 auttaa Suomen maahanmuuttajia sekä Bangladeshin köyhiä.

Porilaisia Yhteisvastuu-tuotteita ovat tulitikut ja Ikkunapenkiltä-kirja.

Tyhjän sylin kirkkoilta

Tyhjän sylin kirkkoiltaa vietetään perjantaina 31.10. klo 18 Porin Teljän kirkossa. Se sisältää hiljentymistä ja rukousta lapsettomuuden, keskenmenon, raskauden keskeytyksen, kuolleen lapsen syntymisen ja lapsen kuoleman kokeneille. Kirkossa voi sytyttää rukouskynttilän.

Porin seurakunnista ovat mukana diakoniatyöntekijä Mikko Salonen, lapsityönohjaaja Ritva Parkkali, pastori Jyrki Kaukanen, rovasti Osmo Kauppinen, sairaalapastori Raija Kiviniitty ja kanttori Heli Lehtonen. Kirkkohetken jälkeen on tarjolla teetä Koivula-salissa.

Viikko evankelistan kanssa

Keski-Porin kirkkotuvassa luetaan adventin alkajaisiksi evankeliumi Markuksen mukaan.

Raamattupiirit kokoontuvat maanantaista perjantaihin 1. – 5.12. päivittäin klo 12 ja 13.30. Kahvit klo 13.15.

Kokoontumisissa on eri vetäjiä. Yhtenä päivänä käsitellään kaksi lukua. Väliin jäävät luvut voi halutessaan lukea kotona. Lisätietoja lehtori Pirkko Heikkilä, p. 0400 833.

Kynttiläkirkko Käppärän kappelissa

Adventin alkaessa 30.11. klo 19 on Käppärän hautausmaan pienessä kappelissa tunnelmallinen kynttiläkirkko sanoin ja sävelin.

Joululaulutilaisuudet adventtina

Suositut Kauneimmat joululaulut alkavat tänä vuonna adventtisunnuntaina 30.11. Tuolloin on joululaulutilaisuus klo 18 Ahlaisten kirkossa. Kaikkiaan Porissa on noin 40 Kauneimmat joululaulut –tilaisuutta. Suuri osa on 3. adventtisunnuntaina 14. joulukuuta. Tarkemmat tiedot 3.12. jaettavassa Kirkkosanomissa sekä marraskuun loppupuolella Porin seurakuntien Internet-sivuilla www.porievl.fi

Lapsen surun kuuluu näkyä

Edvard Munchin maalauksen pohjalta kuva Tuuli Seppälä

Ei ole vahingollista, että lapsi näkee kuolleen. Silloin on helpompi ymmärtää ja uskoa todeksi, mitä on tapahtunut, rohkaisee sairaalapastori Raija Kiviniitty.

Edvar Munchin maalauksessa "Äidin kuolema" äiti makaa kuolinvuoteellaan, lapsi on kääntänyt selkänsä äidille ja pitelee käsillään korviaan.

Äidin kuolema huutaa niin suuresti. Taustalla on aikuisia vajonneena omaan suruunsa. Kukaan ei ole suojaamassa tyttöä.

— Syvältä riipaiseva kuva! toteaa sairaalapastori **Raija Kiviniitty**, jonka "löytöjä" Munchin maalaus on.

Äidin tai isän kuollessa lapsen suru on vaarassa jäädä aikuisen surun varjoon. Lapsi tarvitsee surussaan turvallisen aikuisen, johon voi surussaan ankkuroitua.

Ei nuku tai ole matkalla

Kuoleman ymmärtäminen kehittyy pikkuhiljaa, kyky surra on varhaisempi ominaisuus. Pienen lapsen on vaikea käsittää kuoleman ehdottomuutta. Alle viisivuotiaat eivät vielä pidä kuolemaa lopullisena. Heidän mielestään kuollut äiti tai isä voi vielä palata takaisin.

— Isä tulee varmasti jouluna takaisin, sanoi 3,5-vuotiaana isänsä menettänyt veljeni poika, muistelee Raija Kiviniitty.

— Kuvitelmat kuolleen paluusta luovat sillan menetetyn vanhemman luo. Elossa oleva vanhempi voi kertoa lapselle, että vaikka hetken kestävä kuolema olisi sinänsä ihana ajatus, niin ei valitettavasti tapahdu. Lasta voi kuitenkin lohduttaa ajatus taivaasta, jossa kaikki on hyvin.

—Kun lapselle kerrotaan kuolemasta, pitää välttää ilmauksia "kuollut nukkuu" tai "on lähtenyt matkalle". Varhaisissa ikävuosissaan lapsi ymmärtää asiat hyvin konkreettisesti, varoittaa Raija Kiviniitty.

Hänen mielestään lapsella on oikeus myös nähdä kuollut vanhempansa. Arkkuun voi tuoda lasten oman piirustuksen, pehmolelun tai kukan. Näin on helpompi ymmärtää ja uskoa todeksi, mitä on tapahtunut.

— Ei ole vahingollista nähdä kuollutta. Mielikuvitus sen sijaan voi luoda lisää pelkoa.

Muistoja ja muistelua

Lapsen tavallisin reaktio kuolemaan jälkeen on ahdistus. Elämän turvallisuus järkkyy läheisen ihmisen kuoleman jälkeen. Pienimmät haluavat olla elossa olevan vanhempansa lähellä ja reagoivat voimakkaasti eroihin. Lapsi pelkää menettävänsä toisenkin vanhempansa.

— Lapsen turvallisuuden tarpeista huolehtiminen korostuu. Surun tavallisia reaktioita ovat myös raivo ja uhkailu. Lapsen vihan kohteena voi olla esimerkiksi elossa oleva vanhempi, vainaja, joka petti kuolemalla, muut ihmiset, kun eivät estäneet kuolemaa, Jumala, joka antoi vanhemman kuolla. Ikävä ja kaipaus kattaa kaiken arkipäivän turvallisuudesta ja yhdessäolosta aina läksyjenteossa saatuun apuun.

Jokainen perhe on vapaa luomaan omia suruun liittyviä rituaalejaan. Perhepiirissä voidaan myös huolehtia siitä, että lapsi saa tilaisuuksia muistaa kuollutta vanhempaansa. Luontevimmin muistelu tapahtuu arkisissa yhteyksissä, kun ollaan yhdessä tekemässä asioita.

— On luontevaa puhua siitä esim. millaista viime jouluna oli, kun äiti vielä oli meidän kanssamme. Mitä mahtaisi äiti nyt sanoa, ajatella tietyssä tilanteessa, jos olisi paikalla. Äiti varmaan nyt nauraisi ihan katketakseen.

Etenkin pienemmille surun läpikäyminen leikkien kautta on tärkeää. Joitakin nuoria voi auttaa surupäiväkirjan pitäminen.

— Erilaiset rituaalit auttavat kestämään menetyksen tuoman kivun ja estävät täydellisen lamaantumisen. Ne auttavat lasta ilmaisemaan tunteensa konkreettisesti ja ovat keinoja muistella menetettyä. Valokuvien esillä pitäminen muistuttaa lasta monista hyvistä hetkistä. Kynttilöiden polttaminen kuoleman vuosipäivinä, kuolleen syntymäpäivinä, juhlapäivinä kotona ja haudalla on hyväksi koettu tapa.

Miten lapsi hahmottaa kuolemaa?

- Lapsen ikä ja ajattelun kehitysvaiheet vaikuttavat kuoleman ymmärtämiseen ja sen herättämiin ajatuksiin. Kyky surra on varhaisempaa kuin kuoleman ymmärtäminen.
- **Alle 2-vuotiaana** lapsi ei ymmärrä kuolemaa, mutta tuntee ikävää ja kaipausta menetettyä henkilöä kohtaan. Muisti- ja mielikuvat kuolleesta himmenevät suhteellisen nopeasti.
- **2–5 -vuotiaan** käsityskyky on konkreettinen. Lapsi ymmärtää kuolemaan liittyvän eron, mutta ei ymmärrä kuoleman lopullisuutta.. Hän kuvittelee kuolleen jatkavan ajattelemista, tuntemista, näkemistä, kuulemista. Kuolema on väliaikainen ja osittainen. Se ei koske kaikkia ihmisiä eikä lasta itseään. Aikuisen tulee sallia lapsen mielikuvamaailma ja jaksettava vastata samoihin kysymyksiin yhä uudelleen.
- **6–8 -vuotias** ymmärtää kuoleman lopullisuuden ja alkaa hahmottaa kuoleman kaikenkattavuuden: kaikki elollinen kuolee. Häntä kiinnostaa, miten kuolema tapahtuu biologisesti. Kysymys aktivoituu erityisesti, kun läheinen ja tuttu on kuollut. Hän voi pelätä itsensä tai vanhempien sairastumista ja kuolemaa.
- **8–12 -vuotiaalla** abstraktinen ajattelu kuolemasta kehittyy. Kuoleman lopullisuus ja olemassaolon rajallisuus selkiintyvät. Kymmeneen ikävuoteen mennessä lapsella on jokseenkin kypsä ymmärrys kuolemasta.
- **Yli 12-vuotiailla** kuoleman lopullisuuden ja oman kuolevaisuuden ymmärtäminen jäsentyy. Läheisen kuollessa nuori näkee tapahtuman seuraukset ja vaikutukset lähiympäristöön, mutta hän ei mielellään jaa näihin liittyviä tunteita omalle perheelleen. Tässä ikävaiheessa suruun liittyy pakenemiskäyttäytymistä
- **Murrosiän loppuvaiheessa** nuori on irtaantumassa kodistaan. Perheessä koetut ristiriidat saattavat tuoda esille muistoja, jotka voivat kuolemantapauksessa aiheuttaa voimakkaita syyllisyydentunteita.

Lasten sururyhmä ensi keväänä

Porin seurakuntiin on suunniteltu vanhempansa menettäneiden lasten sururyhmää ensi vuoden keväälle. Lisätietoja sairaalapastori Raija Kiviniityltä, p. (02) 627 6549.

Kuolemassa elämä ja elämässä kuolema

— Kuolema on aina läsnä, täräyttää teologian tohtori **Jouko Heikkinen** heti alkuun.

— Saatoimme hädin tuskin unohtaa Kauhajoen murhatyön ja siihen liittyvän surun ja turvattomuuden, kun uutisiin nousi toinen uhka, maailman pankkikriisi. Elämän epävarmuudessa koemme kuoleman, joka lopulta vie meidät menessään. Aavistamme, että kerran kadotamme sen, mikä meille on maailmassa arvokkainta.

Media eräällä tavalla viihteellistää kuoleman ja tekee siitä mielenkiintoisen ja mieltä kiehtovan jatkokertomuksen. Tämä on yksi keino paeta kuoleman todellisuutta.

— Ehkä koimme vielä enemmän. Emme vain nähneet kuolemaa, vaan oman kuolemamme varjon. **Tomas Tranströmerin** runossa kuolema käy ottamassa ihmisestä mitat kesken elämän. Vierailu unohtuu, ja elämä jatkuu. Mutta puku ommellaan hiljaisuudessa. Surun kyynelissä murehdimme loppuamme. Varsin pian "vierailu unohtuu", kuten runossa sanotaan.

Suru on ystävällinen kutsu etsiä elämään uutta sisältöä ja uusia ajatuksia.

Unelma onnesta

Ei ole olemassa yhtä tapaa surra. Kauhajoella jotkut laskivat koulun pihalle kynttilöitä, osa meni kirkko ja osa rock-konserttiin.

Aikamme surun kokemista leimaa halu poistaa suru elämästä. Puhutaan surutyöstä, jonka jälkeen ihminen voi jälleen jatkaa entiseen tapaan. Jatkaa mitä?

— Aikaamme leimaa pinnallisuus, menestymisen ja onnellisuuden unelma. Tuohon unelmaan suru ei sovi, vaan se halutaan poistaa elämästä, kuvailee Jouko Heikkinen ja jatkaa: Tähän kokonaisuuteen kuuluu tietynlainen ajatus kristillisestä uskosta. Sekin poistaa surua. Kristillisyys nähdään yhtenä keinoa poistaa kielteisiä tunteita myönteisten ajatusten avulla. Ihminen toivoo elämälleen hyvää ja menetystä, ja Jumalan odotetaan auttavan tässä.

Todellisuudessa suru on ystävällinen kutsu etsiä elämään uutta sisältöä ja uusia ajatuksia. Suru järkyttää elämän tasapainon ja rikkoo omat toiveet, tosinaan murusiksi saakka. Tämän ihminen kokee pimeänä ja ahdistavana yönä, jopa kuolemana. Tämä kuuluu elämään! Surua ei saa väärällä ja nopealla tavalla hoitaa pois.

— Meidän aikanamme kuolema on työnnetty laitosten seinien sisälle, pois tietoisuudesta. Näin yritetään vain väistellä kuoleman kauheita kasvoja. Piilotajunnasta nousee kuitenkin koko ajan viestejä siitä, että kuolema murentaa pohjan pois kaiken sen alta, johon oma aikamme ja me sen mukana turvaudumme.

Kuolema muuttuu elämäksi

Kuolema voi muuttua meille elämäksi. Kristillinen kaste toimii juuri näin. Siinä upottaudutaan kuolemaan, siis antaudutaan sen nieltäväksi ja sitten noustaan katoamattomaan ja tyhjentymättömään elämään.

— Kaste on syvintä realismia, mitä yleensäkään voi olla olemassa. Siinä ei nimittäin kaunistella kuolemaa, vahvistaa Jouko Heikkinen.

— Tämän karun, kapean, ohdakkeisen kristityn tie elämään on Herramme muotoillut käyttäen kuvaa nisun jyvän kuvaa. "Jos ei nisun jyvä putoa maahan ja kuole, niin se jää yksin; mutta jos se kuolee, niin se tuottaa paljon hedelmää." Sitaatti löytyy Johanneksen evankeliumista, 12. luku.

Miten uskallamme ottaa omaksemme oman kohtalomme: kerran kaikki katoaa?

— Filosofiassa ja psykologiassa puhutaan vastakohtien myöntämisestä: kuolemassa on elämä, elämässä on kuolema. Tässä on jotakin vapauttavaa. On terveellistä nähdä elämän kokonaisuus eikä vain yhtä osaa siitä. Kristillinen usko tekee tuohon hyvään kokonaisuuteen yhden korjauksen. Se kysyy, mistä voimme tietää, että kuolemassa on elämä. Näemme koko ajan päinvastaista: menetykset usein tuhoavat elämän.

Tuohon kysymykseen kristityt mielellään vastaavat: Meillä on pantti, Kristus ja hänen kärsimyksensä. Hänen ansiostaan ja hänen kanssaan kuljemme nisunjyvän tien. Kun se kuolee, se tuottaa runsaan hedelmän. Pantin vuoksi kristittyjä kutsutaan kuolemaan iloisesti! Tästä seuraa elämisen taito.

Mistä lohdutusta?

Jouko Heikkinen neuvoo:

- **Virsikirja** on lohdutuskirja, samoin Raamattu.
- Kristillisissä **kuvissa** kohtaamme Jumalan, joka astuu elämäämme, esimerkiksi Michelangelon Pieta.
- **Pyhien** vaivantäyteinen **elämä** kertoo Jeesuksesta, joka kärsii kärsivissä.
- **Luonnossa liikkuminen** avaa kristitylle Raamatun lohdutuksen.
- **Musiikki lohduttaa**, esimerkiksi Händelin Messias.

Teologian tohtori Jouko Heikkinen vierailee Porissa su 7.12.

- Luennot seurakuntakeskuksessa, Itäpuisto 14.
- Klo 14 Miten kuolema on läsnä nykyajan ihmisen elämässä?
- Klo 16 kahvitarjoilu, järj. Porin Martat
- Klo 16.30 Kuin lintu pesäkolossa – kristillisen lohdutuksen lähteillä.
- Heikkinen on Halsuan kirkkoherra ja harrastaa mm. suokävelyä.
- **Kirjat:** Saara-vauvan kuoleman jälkeen syntyi kirja "Rakas viimeinen päivä. Ajatuksia kuoleman kohtaamisesta" (1999), uutuuskirja "Kuin lintu pesäkolossa".

PORIN SEURAKUNNAT
loka - marraskuussa 2008

Ahlainen

Ahlaisten kirkko

Jumalanpalvelukset sunnuntaisin ja pyhäpäivisin klo 10: La 1.11. pyhäinpäivän messu, Eeva-Liisa Virkkunen, Hanneli Grönlund, sytytetään kynttilät vuoden aikana kuolleiden muistolle, kahvitilaisuus seurakuntakodilla jumalanpalv. jälkeen — Su 2.11. sanajumalanpalvelus, Heimo Hietanen, Hanneli Grönlund — Su 9.11. sanajumalanpalvelus, Heimo Hietanen, Hanneli Grönlund — Su 16.11. messu, Heimo Hietanen, Hanneli Grönlund — Su 23.11. sanajumalanpalvelus, Eeva-Liisa Virkkunen, Pekka Tyni — Su 30.11. sanajumalanpalvelus, Hannu Salonoja, Heimo Hietanen, Hanneli Grönlund, alttaritaulun 120-vuotisjuhla, jumalanpalv.jälkeen Hannu Salonoja esittelee alttaritaulua kirkkokahvit seurakuntakodilla

Kauneimmat joululaulut Su 30.11. klo 18

Ahlaisten seurakuntakoti

Naistenpiiri joka toinen keskiviikko klo 13, parittomat viikot

Lähetyspiiri joka toinen tiistai klo 13, parilliset viikot

Piirien joulujuhla Ke 3.12. klo 13

Joulukuusen koristeluhetki Pe 28.11. klo 12, oma koriste mukaan. Tarjolla glögiä ja pipareita.

Kellahden päiväpiiri

Liisa Savolaisella Ti 4.11. klo 13

Perhekerho

Ahlaisten MLL:n tiloissa keskiviikkoisin klo 9.30-11; 29.10., 26.11. ja 10.12.

Vanhustenrivi

Hartaus To 27.11. klo 12

Vanhainkoti

Hartaus To 27.11. klo 13.30

Seurakuntaretki

Raumalle Ti 25.11. Hinta 25 e. Ilmoittautumiset diakonissa Anne Saariselle 20.11. mennessä p. 0400 309 801

Keski-Pori

Keski-Porin kirkko

Messu sunnuntaisin ja pyhäpäivisin klo 10: La 1.11. pyhäinpäivän messu, Laura Koukkari, Kari Erkkola, Tuija Kruus, Tapio Hietalahti, Juhani Romppanen, Paavo Rusava, luetaan vuoden aikana kuolleiden Keski-Porin seurakunnan jäsenten nimet ja sytytetään kynttilät heidän muistolleen, kahvihetki, lähetystyö — Su 2.11. messu, Rauhanyhdistys, Jyrki Vaaramo, Tapio Hietalahti, Paavo Rusava, kirkkokahvi, lähetystyö, pyhäkoulu kirkkotuvassa — Su 9.11. sanajumalanpalvelus, radiointi, Kari Erkkola, Keski-Porin kirkkokuoro, Kamarikuoro Voix Humaine, Paavo Rusava, Teljän seurakunnan lapsikuoro Tuhannet sydämet, Heli Lehtonen, Juhani Romppanen, kirkkokahvi, kristillinen koulu — Su 16.11. messu, Heikki Mäki-Pesola, Pekka Aalto, Kari Erkkola, Cantores Vesperi, Paavo Rusava, kirkkokahvi, keskustan alueen piirineuvosto — Su 23.11. messu, Tuija Kruus, Kari Erkkola, Päivi Holkko, kirkkokahvi, ystävyysseurakuntatyö, pyhäkoulu kirkkotuvassa — Su 30.11. messu, 1. adventti, Eeva-Liisa Virkkunen, Kari Erkkola, Anssi Joutsenlahti, Pirkko Heikkilä, Kirkkokuoro, Porin Karjalaseura, Paavo Rusava, Juhani Romppanen, kirkkokahvi, Gideonit, pyhäkoulu kirkkotuvassa

Konsertti La 1.11. klo 18 Maan korvessa -virsikonsertti, Jukka Perko, Severi Pyysalo, Teemu Viinikainen, liput 15/10 e

Tuomasmessu Su 2.11. klo 18

Pori 450 vuotta, juhlakonsertti Su 16.11. klo 18

Konsertti Su 23.11. klo 15 Etelä-Pohjanmaan mieslaulajien Jussien kuoron kirkkokonsertti, joht. Tommi Niskala

Sanan lähteellä –ilta La 29.11. klo 18

Iltamusiikki Su 30.11. klo 19 Folke Forsman, urut, Helsinki

Konsertti Ke 3.12. klo 19 Palmgren konservatorion kamarikuoron joulukonsertti

Sanan ja rukouksen ilta tiistaisin klo 18.30; 4.11. Pirkko Heikkilä, Porin Ylistyslaulajat, 11.11. Marjo Heinilä, Seppo Vallinen, Taneli Nurmesniemi, 18.11. ei ole, huom: Pirkko Jalovaara Teljän kirkossa, 25.11. Sakari Kalliomaa, Seppo Vallinen, 2.12

Keski-Porin kirkkotupa

Nuorten raamis Ti 25.11. klo 17, Tapio Hietalahti

Raamattupiiri ajalla 1.-5.12. klo 12 ja klo 13.30, aihe: Evankeliumi Markuksen mukaan, kahvi klo 13.15

Matka halki Raamatun perjantaisin klo 10

Ruosniemen kirkko

Jumalanpalvelus sunnuntaisin klo 12: Su 2.11. sanajumalanpalvelus, Eeva-Liisa Virkkunen, Juhani Romppanen — Su 9.11. messu, Anssi Joutsenlahti, Paavo Rusava — Su 16.11. sanajumalanpalvelus, Pirkko Heikkilä, Pentti Hannula, Sinikka Roihupalo, Porina-kuoro, Päivi Holkko — Su 23.11. messu, Pekka Aalto, Päivi Holkko — Su 30.11. perhemessu, Pekka Aalto, Seurakuntakuoro, Päivi Holkko, kahvi ja myyjäiset, Ruosniemen Martat

Tyttökerho maanantaisin klo 17.30-19 diakoniasiiven tiloissa

Seurakuntakuoron harjoitukset maanantaisin klo 18.30

Hopeakerho tiistaisin klo 12, parittomat viikot

Raamattupiiri tiistaisin klo 18, parittomat viikot

Perhekerho keskiviikkoisin klo 10

Lähetysilta keskiviikkoisin klo 18.30, parilliset viikot; 29.10. Pekka Aalto, 12.11. Eeva-Liisa Virkkunen, 26.11. Kari Erkkola

Isojoenrannan seurakuntakoti

Raamattulähetysilta Ti 25.11. klo 18, Pirkko Heikkilä, Pentti Hannula, Kerttu Roering, Reeta Uusitalo

Toejoen pappila

Sanan ja rukouksen ilta To 13.11. klo 18.30, Heikki Nummijärvi, Raimo Törmälehto musisoi

Rukousilta sunnuntaisin klo 18.30, parilliset viikot; 2.11., 16.11. ja 30.11.

Tyttökerho maanantaisin klo 16.30-18.15

Perhekerho keskiviikkoisin klo 10, joka viikko, huom: kokoontumiset Isojoenrannan seurakuntakodilla, Piisamintie 22

Raamattupiiri keskiviikkoisin klo 18.30, parittomat viikot

Pormestarinluodon seurakuntakoti

Messu Su 9.11. klo 12 Tuija Kruus, Päivi Holkko, lapsilla on mahdollisuus piirtää ja väritellä

"Luojan Luomien Leppoisat Lauantait" La 1.11. klo 13 kirjastopäivä — La 8.11. klo 13 laulupäivä — La 15.11. klo 13 runopäivä — La 22.11. klo 13 käsityöpäivä — La 29.11. klo 13 Raamattupäivä, keskustellaan Jumalan luomistöistä Raamatun valossa

Pyhäkoulu ja ruokailu kouluikäisille La 1.11., 8.11., 15.11., 22.11. ja 29.11. klo 13

Vapaaehtoistyöntekijöiden tapaaminen La 15.11. klo 15

Lähetystilaisuus Su 23.11. klo 14

Joulumarkkinat La 29.11. klo 10-13, lasten kauneimmat joululaulut klo 10-10.30, Laura Koukkari, Päivi Holkko

Tyttökerho maanantaisin klo 15.30-17.15

Käsityökerho tiistaisin klo 12

Porina kuoron harjoitukset tiistaisin klo 17, parittomat viikot

Perhekerho keskiviikkoisin klo 10, parilliset viikot

Ruokailu keskiviikkoisin klo 12

Lähetyspiiri keskiviikkoisin klo 13, parittomat viikot; 5.11. Anssi Joutsenlahti, 19.11. Kari Erkkola, 3.12. Eeva-Liisa Virkkunen

Raamattupiiri keskiviikkoisin klo 18.30, parilliset viikot

Ollaan yhdessä, Peräsimentie 5:ssä keskiviikkoisin klo 13

Ruskahovi

Raamattupiiri maanantaisin klo 13.30; seur. 24.11. ja 29.12.

Hartaus torstaisin klo 13.30; 13.11. Pirkko Heikkilä, Anna-Liisa Liljeblad ja 11.12

Levähtäkää vähän -kerho To 30.10. ja To 27.11. klo 13.30

Ruskakoti

Hartaus torstaisin klo 13.30; 20.11. Pirkko Heikkilä, Anna-Liisa Liljeblad

Talokerho sunnuntaisin klo 13.30, kuukauden 1. sunnuntai; 2.11. ja 7.12.

Lyttylän rukoushuone

Perhekirkko Su 30.11. klo 12.30, Tapio Hietalahti, Juhani Romppanen

Lähetyspiiri To 6.11. klo 14, Pirkko Heikkilä, Aila Taimiola ja opiskelijoita; Sirkku Keto ja Gitte Lahto — To 4.12. klo 14, Laura Koukkari

Tyttökerho maanantaisin klo 18; seur. 10.11. ja 8.12.

Perhekerho keskiviikkoisin klo 10.30, parittomat viikot

Kuntokerho

Toukarilla tiistaisin klo 9.15, lähtö Lehtosen kaupalta, parittomat viikot, tied. Lea Rantamaa p. 0400 309 834

Seurakuntakeskus

Retkipiiri Pe 31.10. klo 18 Anja Aalto, Erkki Kujanpää, Tapio Hietalahti — Pe 28.11. klo 18

Rukouspiiri To 6.11. klo 12

Lähetysjuhla Su 16.11. klo 18

Tilaisuus omaisensa tai läheisensä menettäneille Su 23.11. klo 15

Messu Su 30.11. klo 18, Tapio Hietalahti, Paavo Rusava — Adventinajan hiljentymishetki joka arkipäivä 1.- 24.12. klo 11.15-11.40 kappelissa

Miesten raamattupiiri maanantaisin klo 18, parilliset viikot, Matti Bergius (4. krs)

Lähetyspiiri maanantaisin klo 18.30

Merimieskirkkopiiri tiistaisin klo 15

Keski-Porin kirkkokuoron harjoitukset keskiviikkoisin klo 18.30

Porin Ylistyslaulajien harjoitukset keskiviikkoisin klo 18, parilliset viikot

Raamattupiiri torstaisin klo 10

40+ raamattupiiri sunnuntaisin klo 17, parittomat viikot, Esa Bärlund

Varvinkatu 3

Runopiiri tiistaisin klo 13, Anja Aalto

Tipurinkatu 20 kerhohuone

Hartaus Su 2.11. klo 14, Alli ja Vilho Tuominen, Eija Lindholm, Pirkko Heikkilä

Tipurinkadun vanhustentalo

Verenpaineen mittaus To 27.11. klo 10-11, Mittaus on ilmainen ja tarvittaessa voit soittaa ja sopia myös kotikäynnin, diakonissa Lea Rantamaa, p. 0400 309834

Hyvelä

Raamattupiiri Pe 14.11. klo 18 Tammisilla, Lotskerintie 42, Pirkko Heikkilä

Tähtikatu 12

Raamattupiiri keskiviikkoisin klo 13, parittomat viikot

Maanmittarinkatu 9

Raamattupiiri torstaisin klo 13, parittomat viikot

Aamuhartaus Ti 11.11. klo 10, Pirkko Heikkilä

Lapsityö

4-vuotiaiden yhteinen syntymäpäivä Ke 29.10. klo 18-19.15, Seurakuntakeskus, Itäpuisto 14. 2 krs. Kutsut tulevat kotiin!

Vapaita päiväkerhopaikkoja voi kysellä lapsityönohjaaja Päivi Isonokarilta, 0400-309 819

Nuorisotyö

Kirkkovene kalliolla-nuorten raamis Kirkkotuvalla tiistaisin klo 17 (28.10. ja 25.11.) — Isoskoulutus Mikonkatu 8 keskiviikkoisin klo 17-18.30 (29.10., 12.11., 26.11., 10.12. ja 17.12)+ isosviikkis Silokalliolla 21.-23.11., ilmoittaudu viimeistään 12.11. — Leiriavustajakoulutus (jo isosena toimineille) Mikonkatu 8 keskiviikkoisin klo 17-18.30 (5.11., 19.11., 3.12. ja 17.12.) + isosviikkis Silokalliolla 21.-23.11., ilmoittaudu viimeistään 12.11. — Nuortenillat Mikonkatu 8 torstaisin klo 17 (30.10., 13.11., 27.11. ja 11.12.) — Kitarakerho Mikonkatu 8 torstaisin klo 17 (6.11., 20.11., 4.12. ja 18.12.) — Poppari-illat (leffaillat) Mikonkatu 8 perjantaisin klo 18 (31.10. ja 12.12.)

Seurakuntien yhteinen nuortenilta Pe 7.11. klo 18-22 Pihlavan srk-talolla

Maata Näkyvissä-festarit Turussa Pe-Su 14.-16.11. Käsiohjelmia saatavissa Mikonkadulta, hinta 50 e (leirillä olleille isosille ja leiriavustajille 20 e). Ilmoittaudu 30.10. mennessä Tiinalle, lisätietoja www.maatanakyvissa.net

Isosviikkis Silokalliolla Pe-Su 21- 23.11. Lähtö Seurakuntakeskuksen edestä pe klo 18, paluu su klo 13, ilmoittaudu viimeistään 12.11. Tiinalle, leiri on koulutuksessa oleville maksuton.

Kuningas tulee -musikaali Seurakuntakeskuksessa Ma-La 24.-20.11. näytöksiä koko viikko ja treenejä pitkin syksyä, kaikki kiinnostuneet ilmoittautukaa Tiinalle — Lisätietoja nuorisotyöstä: nuorisotyönohjaaja Tiina Jokiperä, p. 0400 309835, tiina.jokipera@porievl.fi ja nuorisopastori Tapio Hietalahti, p. 0400 309829, tapio.hietalahti@porievl.fi

Länsi-Pori

Länsi-Porin kirkko

Jumalanpalvelus sunnuntaisin ja pyhäpäivisin klo 10: La 1.11. sanajumalanpalvelus Toni Fagerholm, kirkkokuoro Antti Yrjölä — Su 2.11. messu, Samu Repo, Reija Nordström, Antti Yrjölä — Su 9.11. messu, Reija Nordström, Antti Yrjölä, kahvi — Su 16.11. messu, Antti Koivisto, Elina Kaunisto — Su 23.11. messu, Elina Kaunisto, kirkkokahvi — Su 30.11. perhemessu, Toni Fagerholm, Marja Lehtonen, Elina Kaunisto, P. Lind, M. Kärki, H. Ainasoja, H. Kivelä — La 6.12. sanajumalanpalvelus Toni Fagerholm, jumalanpalv. jälk. lähetysmyyjäiset klo 11-13 — Su 7.12. messu, Reija Nordström, Toni Fagerholm, Antti Koivisto, Kristiina Randellin virkaan siunaaminen, mukana nimikkolähetti Annika Utriainen

Omaisten ilta La 1.11. klo 17, Reija Nordström, Samu Repo, Elina Kaunisto, Toni Fagerholm, Antti Koivisto, Piia Hautala, kahvi

Ruotsinkielinen perhemessu Su 30.11. klo 18, Mari Puska

Raamattupäivät Su–Ti 2.11.-4.11.: Su 2.11. klo 17 raamattuopetus Jari Rankinen. kahvi, seurat: Kai Juottonen, Timo Vuorinen, Antti Koivisto, nuortenaikuisten kuoro Päivi Holkko, Ma 3.11. klo 18.30 raamattuopetus Timo Vuorinen, kahvi, seurat Teuvo Liimatta, Jari Rankinen, Toni Fagerholm, kirkkokuoro, Antti Yrjölä, Ti 4.11. klo 18.30 raamattuopetus Jari Rankinen, kahvi seurat Yrjö Kortelahti, Timo Vuorinen, mus. Sinikka Vuorinen

Kirjallisuuspiiri Ti 11.11. klo 19 (huom.aika) Kirjana Risto Isomäki "Sarasvatin hiekkaa"

Ystävyyden ilta Su 16.11. klo 17, Osmo Aronen, Antti Koivisto, terveiset Mordvasta

Ilta Ilosanomalle Ke 19.11. klo 18, Jukka Partala, mus. Marjo Kotiranta, Anita Salmi, juonto Taina Lindholm, Ulla Lindberg, kahvi — Ke 3.12.klo 18, Toni Fagerholm, Ilkka Sorri, tarjoilua

Kauneimmat joululaulut Su 7.12. klo 18, Annika Utriainen, lapsikuoro, Marjatta Salonen ja Sanna Hakkiluoto

Työtupa miehille ja naisille avoinna keskiviikkoisin klo 9 miehille ja naisille

Tyttökerho torstaisin klo 15.30 -16.30

Lattomeren kirkko

Messu Su 2.11. klo 12, Samu Repo, Antti Yrjölä

Perhemessu Su 30.11. klo 12, Toni Fagerholm, Marja Lehtonen, P. Haaksio-Väisänen, M. Kärki

Pietniemen seurakuntatalo

Yhteislauluilta Ke 5.11. klo 18, hartausvirret, Piia Hautala

Vauvakirkko Su 30.11. klo 16, Elina Kaunisto, Kristiina Jaiteh, Ilona Kontinen

Poikakerho tiistaisin klo 18-19, koottavakerho

Preiviikin kirkko

Messu Su 16.11. klo 12, Antti Koivisto,

Käppärän iso kappeli

Pyhäinpäivän hartaus La 1.11. klo 16, Elina Kaunisto, Piia Hautala

Käppärän pieni kappeli

Kynttiläkirkko sanoin ja sävelin Su 30.11. klo 19, Marika Haapajärvi, laulu ja urut, Geza Nagy, viulu, Kristian Nevalainen, laulu ja nokkahuilu, Mika Liljeblad, kitara, Maire Koski, lausunta

Lähetyspiirit

Käppärän lähetyspiiri Ti 4.11. klo 18 osallistuu raamattupäiviin Länsi-Porin kirkolla ja Ti 18.11. klo 18 Marjatta Kulmalassa , Messukatu 28 B 6 — Lattomeren lähetyspiiri Ti 11.11. ja 25.11. klo 18 Levolassa

Seurakuntailta

Reikon -Ulasoorin seurakuntailta Ke 26.11. klo 18 Helka ja Jukka Kivellä

Eläkeläisten päiväpiirit

Lattomeren kirkko Ma 3.11. klo 11 — Preiviikin kirkko Ti 4.11. klo 12 — Olotupa To 13.11., 27.11. klo 12, mukana Viasveden kerho

Adventtijuhla

Silokalliolla 4.12. Bussi klo 9.50 Seurakuntakeskus, Eteläpuisto 10, 9.55. Kalevanpuisto 53, 10. Länsi-Porin kirkko, 10.20 Niittymaan koulu, 10.30 Lattomeren kirkko. Tiedustelut ja ilmoittautuminen 26.11. mennessä srk. toimisto p. 6370 572.

Olotupa

Ojurintie 2, Avoinna ma-pe 10-14: Viikko-ohjelma: Ma puuropäivä — Ma 13 lukkarin koulu, yhteislaulua kanttorin johdolla — Joka toinen Ma 14 raamattupiiri, parittomat viikot — Ti 12 veteraanikahvila — Ke 10.30 - 14.30 palvelupäivä — Ke 11.30 hartaushetki palvelupäivinä — To 11 lähetyslaulajaiset, pariton viikko — To 12 eläkeläisten päiväpiiri, parillinen viikko — To 14 nypläyskerho — Pe 11.30 - 12.30 verenpaineenmittaus

Tietotupa eläkeläisille, tied. Onni-Juhani Honkasalo p. 040 7733 182

Pihlava

Pihlavan kirkko

Jumalanpalvelus sunnuntaisin ja pyhäpäivisin klo 10: La 1.11. ehtoollisjumalanpalvelus, Pirjo Tiira, Pertti Hietalahti, Jouni Maunula, sytytetään kynttilät vuoden aikana kuolleiden muistolle, kirkkokahvi — Su 2.11. messu, Pertti Hietalahti, Pirjo Tiira, Jouni Maunula — Su 9.11. sanajumalanpalvelus, Hannu Dietrich, Jouni Maunula — Su 16.11. ehtoollisjumalanpalvelus vuoden 1968 kaavan mukaan, Pertti Hietalahti, Jouni Maunula — Su 23.11. sanajumalanpalvelus, Pirjo Tiira, Jouni Maunula — Su 30.11. messu, Pertti Hietalahti, Hannu Dietrich, Jouni Maunula

Isänpäivän iltakirkko Su 9.11. klo 17, Pirjo Tiira, Jouni Maunula

Varttikirkko To 13.11. klo 18

Lasten ja perheiden adventtihartaus Ke 26.11. klo 10

Kirkon seurakuntasali

Seurakuntapiiri joka keskiviikko klo 15 , viimeinen 3.12.

Pihlavan seurakuntatalo

Miesten raamattupiiri Ma 3.11., 17.11. ja 1.12. klo 18, Kari Paukkunen

Raamattupiiri To 6.11., 20.11. ja 4.12. klo 18.30, Pirjo Tiira

Lähetyspiiri To 30.10., 13.11. ja 27.11. klo 18.30

Seurakuntatalon iso sali

Kulttuuripäivät La –Su 15.-16.11. klo 11-16 , tervetuloa

Pöytä- ja kuusinäyttely La – Su 29.-30.11. klo 11-15, kahvio, tervetuloa

Kyläsaaren seurakuntatalo

Sanajumalanpalvelus joka kuukauden ensimmäinen sunnuntai klo 12

Seurakuntapiiri joka toinen Ke 13, parilliset viikot, viimeinen 26.11.

Lähetyspiiri joka toinen Ti 18, parittomat viikot

Mäntyluodon seurakuntakoti

Sanajumalanpalvelus joka kuukauden toinen sunnuntai klo 12

Metsäkappeli

Hiljainen ilta La 1.11. klo 18, Raili Turtola, Pirjo Tiira, Jouni Maunula

Konsertti Su 30.11. klo 18, Pihlavan laulajat, johtaa Lidia Kutrzeba, säestys Päivi Holkko

Kanneljärvipiiri

Ma 10.11. klo 18 Milka Peiposella, Katkojantie 3 A — Ma 24.11. klo 18 Marja-Liisa Viljasella, Leimaajantie 21 — Ma 8.12. klo 18 Kirsti Korpelalla, Niittyvillantie 9

Perhekerhot

Pihlavan seurakuntatalo Ma 10-11.30 — Mäntyluodon seurakuntakodin perhekerho päättynyt, siirtynyt Kaanaan kerhohuoneelle To 10-11.30 — Kyläsaaren seurakuntatalo To 10-11.30

Nuoret

Nuortenilta Kyläsaaren vanhalla koululla Pe 7.11. ja 21.11. klo 19 — Nuortenillat kellarikirkossa torstaisin klo 18

Maija-Leena Seppälä

Rakkaus-teemalla alkuun

Rakkaus nyt oli teemana 21.11.1988, kun Porin ensimmäinen Naisten Kahvila –ilta järjestettiin Cafeteria La Charlottessa. Tuolit olivat loppua kesken.

— Minne me vielä heidätkin saadaan mahtumaan, myöntää **Ritva Tuutti Friman** ajatelleensa, kun naisia tuli Raumaa myöten.

Ilmi selvästi toiminnalle oli sosiaalinen tilaus. Ajatuksen Naisten kahvilasta toi **Meimi Kuusisto** Amerikan tuliaisinaan. Lisäpontta saatiin, kun kuultiin porilaissyntyisen pastori **Riitta Aaltosen** järjestäneen Helsingissä aamukahvitilaisuuksia naisille Kansan Raamattuseuran toimintana.

Ensimmäisen kahvilan järjestäjiä olivat Kuusiston ja Tuutti-Frimanin lisäksi **Marja Sumiala** ja **Arja-Liisa Järvinen**.

Puuhanaisilla riitti suuren suosion myötä töitä. Niinpa lisävahvistukseksi kutsuttiin **Irja Keurulainen**, **Talvikki Talvitie**, **Kaarina Salmelin**, **Marjukka Hankilammi** ja **Marja Mäkelä**.

Tilaisuudet haluttiin pitää ravintoloissa ja muissa matala kynnyksen paikoissa, jotta mukaan rohkenisivat tulla sellaisetkin, jotka eivät olleet tottuneet avaamaan seurakuntatilojen ovia. Musiikilla on ollut puheiden ja alustusten ohella tärkeä paikkansa kahvilakokoontumisissa, Kahvilan tunnuslauluksi muodostunut "Jumalan rauhaa"-laulu on tullut tutuksi.

Kokoontumisia oli aluksi muutaman kerran vuodessa. Vuonna 1994 osallistuttiin Naisten messuille, naisia hemmottelevat hoitopäivät ovat saavuttaneet suuren suosion. Tuskin puuhanaiset aavistivatkaan, millaisen suosion saavutti KokoNainen päivä Naiselle -messutapahtuma teemalla pari vuotta sitten lokakuussa. Toinen kokonainen naistenpäivä oli viime keväänä.

Pitkään toiminta oli pelkästään vapaaehtoisen toimikunnan varassa, mutta nyt Naisten Kahvila on Porin seurakuntien yhteistä seurakuntatyötä. Vuosittainen määräraha mahdollistaa tilaisuuksien järjestämisen ilman joka sentin ynnäämistä.

Tällä hetkellä Naisten Kahvilan toimikuntaan kuuluvat puheenjohtaja Arja-Liisa Järvinen, taiteellinen johtaja Ritva Tuutti-Friman, sihteeri **Ritva Mönkkönen**, rahastonhoitaja **Kirsi Koivula** sekä jäseninä Talvikki Talvitie, **Seija Leppänen** ja **Hanna-Maria Vahala**, **Tuula Viitanen**, **Pirjo Niemminen**, **Tiina Losoi**, **Irma Kiviniemi**. Meimi Kuusisto on kunniajäsen. Avustajina toimivat **Vuokko Salminen** ja Marjukka Hankilammi.

Porilaiset yhdistykset ja järjestöt ovat toisinaan järjestäneet kahvitarjoilun. Naisten Kahvilan toimintaan kuuluvat myt myös joka toinen viikko kokoontuva raamattupiiri sekä keskustelupiiri. Joitakin tilaisuuksia on järjestetty myös Me miehet -toiminnassa olevan miesporukan kanssa.

Tietoa toiminnasta www.naistenkahvila.fi

Juhlakahvit 2. marraskuuta

Sairaalapastori, piispatar **Eija Mäkinen** on mukana Naisten Kahvilan 20-vuotisjuhlassa sunnuntaina 2. marraskuuta klo 15 Porin seurakuntakeskuksessa, Itäpuisto 14.

Lisäksi mukana ovat **Eija-Maaria Jussila** Kansan Raamattuseurasta ja yhteisen seurakuntatyön päällikkö **Jari Suvila** Porin seurakuntayhtymästä.

Musiikkiohjelmaa duo **Marjo Kotiranta** ja **Anita Salmi** sekä **Piia Hautala**, piano. Kahvilanaiset välittävät tunnelmia vuosien varrelta. Juhlakahvit klo 14.30 alkaen. Juhlan teemana on "Jumala johdattaa yhä".

Ahlaisten alttaritaulun tarina

Ahlaisten kirkon alttaritaulu on valmistunut vuonna 1888 eli 120 vuotta sitten. Tätä muistetaan adventtisunnuntaina 30.11. jumalanpalveluksen yhteydessä Ahlaisten kirkossa.

Klo 10 alkavassa sanajumalanpalveluksessa saarnaa sairaalapastori **Hannu Salonoja**, liturgina on kirkkoherra **Heimo Hietanen** ja kanttorina **Hanneli Grönlund**. Jumalanpalveluksen jälkeen Hannu Salonoja esittelee alttaritaulun. Sen jälkeen on vielä kirkkokahvit seurakuntakodissa.

Ahlaisten kirkossa on **Elin Danielson-Gambogin** maalaama alttaritaulu "Jeesus siunaa lapsia" Maalauksen mallit ovat oman kylän ja lähikuntien ihmisiä.

Suomen taiteen kultakauden naistaiteilijoihin lukeutuva Danielson-Gambogi on tunnettu erityisesti henkilökuvistaan. Alttaritaululja hän on maalannut vain kolme, jäljellä on Ahlaisten taulun lisäksi Kemiön kirkon alttaritaulu. Noormarkun kirkon alttaritaulu tuhoutui kirkon mukana kansalaissodan aikana.

Reino Salmijärvi

Reposaari

Reposaaren kirkko

Jumalanpalvelukset sunnuntaisin ja pyhäpäivisin klo 12: La 1.11. pyhäinpäivän messu, Heimo Hietanen, Pekka Tyni, sytytetään kynttilät vuoden aikana kuolleiden muistolle, kahvitilaisuus messun jälkeen pappilassa — Su 2.11. sanajumalanpalvelus, Heimo Hietanen, Pekka Tyni — Su 9.11. sanajumalanpalvelus, Heimo Hietanen, Pekka Tyni — Su 16.11. messu, Heimo Hietanen, Hanneli Grönlund — Su 23.11. sanajumalanpalvelus, Eeva-Liisa Virkkunen, Pekka Tyni — Su 30.11. sanajumalanpalvelus, Soini Nieminen, Pekka Tyni

Pappila

Perhekerho tiistaisin klo 10

Naisten raamattupiiri tiistaisin klo 13

Kuntokerho keskiviikkoisin klo 13

Seurakuntaillat To 30.10. klo 18, mukana Raimo Törmälehto — To 13.11. klo 18, mukana Lähetys-apu — To 27.11. klo 18 "joulupakettien tekoa"

Lähetyspiiri

Saariston lähetyspiiri Ma 10.11. klo 18 Sisko ja Tapani Säämäellä

Porin Teljä

Teljän kirkko

Messu sunnuntaisin ja pyhäpäivisin klo 10: La 1.11. pyhäinpäivän sanajumalanpalvelus, Juha Väisänen, Marko Koskinen, kirkkokahvit, kirkkokuoro — Su 2.11. messu, Silja-Maaria Kavasto, Hannele Harju, Heli Lehtonen, Teljän Iltapäiväkuoro, kirkkokahvi lähetyksen hyväksi, kirkkokuljetus — Su 9.11. messu, Jyrki Kaukanen, Silja-Maaria Kavasto, Marko Koskinen, messun jälkeen Teljän Tuikkeet järjestävät isänpäivälounaan — Su 16.11. messu, Helge Ranta, Anu Leminen, Heli Lehtonen, kirkkokahvi lähetyksen hyväksi — Su 23.11. messu, Noora Tapiainen, Juha Väisänen, Marko Koskinen — Su 30.11. perhemessu, Taina Saine, Jyrki Kaukanen, Heli Lehtonen, Teljän Iltapäiväkuoro, Teljän lapsikuoro Tuhannet sydämet, Kirkkokuoro, Nuorisokuoro, kirkkokahvi lähetykselle

Omaisten kirkkoilta La 1.11. klo 18, Teljän papit, puhe Eeva-Riitta Koivisto, Saara Kukko, Teljän Kirkkokuoro ja Teljän nuorisokuoro, luetaan vuoden aikana kuolleiden seurakuntalaisten nimet ja sytytetään muistokynttilät

Rippikoululaisten ja vanhempien opetusjumalanpalvelukset La 1.11. klo 14, Anu Leminen Silja-Maaria Kavasto, Marko Koskinen — La 1.11. klo 15.30, Silja-Maaria Kavasto, Anu Leminen, Heli Lehtonen — Su 2.11. klo 14, Noora Tapiainen, Anu Leminen, Heli Lehtonen — Su 2.11. klo 15.30, Noora Tapiainen, Anu Leminen, Heli Lehtonen

Rukousilta Ti 18.11. klo 19, Pirkko Jalovaara, Jarkko Willman, Pertti Kymäläinen, Marko Koskinen

Olivier Messiaen "Aikojen lopun kvartetto" Su 23.11. klo 20, Jussi Rinta, Ion Buinovschi, Mikko Lampila, Risto Litmanen, vapaa pääsy, ohjelma 10 e

Pyhäkoulu sunnuntaisin klo 10

Kirkkokuljetus joka kuukauden 1. sunnuntai, lähdöt seuraavasti: klo 9.15 Esivallankatu 6, klo 9.20 400-vuotiskoti, 9.25 Diakonialaitos, 9.30 Rautatienpuistokatu 2, 9.35 Kasvihuoneenkatu 1-3, 9.40 Väinölän kirkko, 9.45 Puhurintie 1-3, 9.50 Ruskalinna. Paluu takaisin messun/kirkkokahvin jälkeen.

Ikämieskerho Koivulasalissa joka toinen tiistai klo 14 – 15, parilliset viikot, seur. 11.11. ja 25.11., tied. Heino Kantola p. 6359 054

Väinölän kirkko

Messu Su 23.11. klo 11, Jarkko Willman, Saara Kukko

Valoa elämään Su 16.11. klo 18, Liekki-ryhmä laulaa ja lau-

Jatkuu sivulla 10

PORIN SEURAKUNNAT
Ioka - marraskuussa 2008

Jatkuu sivulta 9

lattaa Hanna Heinilän johdolla, puhe Sakari Leppänen, tarjoilua ja yhdessäoloa

Nuorten iltamessu Pe 21.11. klo 19, Anu Leminen, Noora Tapiainen, Eeva Niiniviita, Marko Koskinen

Adventtimyyjäiset La 29.11. klo 10 -12, myyjäisten avaus ja alkuhartaus Taina Saine

---

Harmaa-Kartanon seurakuntakoti

Isänpäiväjuhla Su 9.11. klo 16, Jarkko Willman, Heli Lehtonen, tarjoilua

---

Martintalo

Messu La 1.11. klo 11, Aku Keltto, Saara Kukko — Su 23.11. klo 11 messu Aku Keltto, Eeva Lindholm ja klo 13 Siinoninvirsiseurat

---

Porin sotainvalidien sairaskoti

Iltahartaus To 6.11. klo 17.30, Taina Saine

Kuorot

Teljän kirkko : Iltapäiväkuoron harjoitukset To 14, johtaa Heli Lehtonen p. 0400 309 855, Teljän seurakunnan nuorisokuoro To 17, johtaa Saara Kukko p. 0400 309 860 ja Teljän kirkkokuoro To 18.30, johtaa Saara Kukko p. 0400 309 860 — Väinölän kirkko: Teljän Kamarikuoro Ma 18.30, johtaa Marko Koskinen p. 045 134 2378 ja Lasten ja varhaisnuorten kuoro Tuhannet sydämet Ke 17-18, johtaa Heli Lehtonen. Tiedustelut kanttori Heli Lehtonen p. 0400 309 855 tai heli.lehtonen@porievl.fi

---

Lähetystyö

Tiilimäen lähetyspiiri joka toinen To 16-17 Diakonialaitoksen Mäntyrinteen kerhohuone; To 6.11. Merimieskirkko maalla ja merellä, Silja-Maaria Kavasto, To 20.11. Terveisiä Etiopiasta, Ritva Mönkkönen, Kansanlähetys

Ketjun kokoojat, kansainvälisen diakonian ja lähetystyön kokoontuminen, Seurakuntakeskus Eteläpuisto 10 A 4. krs., joka toinen Ke 13-14.30; 5.11. Kielityötä Nepalissa, Mari-Sisko Khadgi, Suomen Lähetysseura, 19.11. Terveisiä Etiopiasta, Ritva Mönkkönen, Kansanlähetys

Kuulumisia kaukomailta, Puhurintie 10, joka toinen Ti 18 – 19.30; 4.11. Kielityötä Nepalissa, Mari-Sisko Khadgi, Suomen Lähetysseura, 18.11. Lähetystyötä Papua-Uudessa-Guineassa, Pirjo Paukkunen

---

Raamattupiirit

Sampolan kerhohuone joka toinen To 19, parilliset viikot, tied. Birgitta Komulainen p. 040 739 2375 — Väinölän kirkolla joka toinen Ma 18, parilliset viikot, parilliset viikot, tied. Hanna Kataja p. 635 1718 — Harmaa-Kartanon kerhohuone joka toinen Ma 17, parittomat viikot, tied. Aino Lehtimäki p. 044 355 7669 — Esivallankatu 6, joka toinen Ma 15, parittomat viikot, tied. Irja Seessalo p. 639 3425 —Kodeissa Koivulassa joka toinen Ti 17, parilliset viikot, tied. Liisa Syrjä p. 635 3970 / 050 370 9359 — Miestenpiiri, Teljän kirkolla joka toinen To 18, parilliset viikot, tied. Raimo Aalto p. 646 0039 — 40+ raamattupiiri, Seurakuntakeskus joka toinen Su 17, parittomat viikot, tied. Esa Bärlund p. 646 9692 — Raamattupiiri kodeissa kerran kuukaudessa, tied. Marjukka Hankilammi p. 044 276 5138, Ritva Mönkkönen p. 0400 485 878 — Raamattupiireistä tarkemmat tied. Jarkko Willman p. 0400 309 786, jarkko.willman@evl.fi

Nenäpäivän arvauskiska

Porin seurakuntien diakoniatyöntekijät ovat tänäkin vuonna mukana Ylen Hyvä –keräyksen nenäpäivässä.

Nenäpäivänä perjantaina 14.11. klo 11 – 17 tapahtuu kauppakeskus Isokarhun käytävällä. Leikkimielisessä kisassa tunnistetaan paikallisia julkkiksia nenän takaa. Voittaja saa vuoden nenäliinat.

Tasatunnein pelataan nenäpalloa. Porin Ässien ja Porin Palloilijoiden pelaajia on paikalla klo 16-17. Tule kannustamaan oma suosikkijoukkueesi pelaajat voittoon. Pelaajia voi myös haastaa pelaamaan yleisöjoukkuetta vastaan.

Nenäpäivänä kerätään varoja kehitysmaiden lasten hyväksi. Avustusjärjestöjen kautta keräystuotto käytetään lasten koulutukseen, perheiden ja yhteisöjen vahvistamiseen sekä terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseen Afrikassa ja Eteläi-Aasiassa. Tuotto kanavoidaan Suomen yhdeksän merkittävimmän avustusjärjestön kautta, mukana ovat Punainen Risti, Kirkon Ulkomaanapu, Unicef, Pelastakaa Lapset, Plan Suomi Säätiö, Suomen Lähetysseura, Fida International, Kansainvälinen Solidaarisuussäätiö, Suomen Ammattiliittojen Solidaarisuuskeskus ja Yleisradio.

Nenälasien takana on oikeita julkkiksia ja heidän "kaksoisolentojaan".

Diakoniatyöntekijöiden vastaanotot

Diakoniatyöntekijät päivystävät alla olevina vastaanottoja puhelinaikoina, jolloin voit varata oman aikasi. Muina aikoina yhteyden saa parhaiten puhelimitse klo 8-15.30 välisenä aikana tai sähköpostilla etunimi.sukunimi@porievl.fi — Pirjo Paukkunen, vastaava diakoniatyöntekijä Ma 9-11 Seurakuntakeskus, Eteläpuisto 10, 4. krs, p. (02) 6238 837 tai 0400 309 863 — Siinikka Orjala Ke 10-12, Esivallankatu 6, p. 6334 029 tai 0400 309 865 — Marja-Terttu Sundell Ma ja To 9-11, Sampolan kerhohuone, Puhurintie 10, p. 6352 852 tai 0400 309 864 — Helena Kuusiranta To 9-11 Teljän kirkko, p. 6359 269 tai 0400 309 866 — Minna Salminen Ti 9-11, Väinölän kirkko, Harmaa-Kartanon seurakuntakoti tapaamiset sopimuksen mukaan p. 6460 718 tai 0400 309 851

Diakoniapiirit

Väinölän kirkolla joka toinen Ma 13, parilliset viikot; 10.11. Jarkko Willman, 24.11. Minna Salminen — Teljän kirkolla joka toinen Ma 13; 3.11. Helena Kuusiranta, 17.11. — Pinomäen koulu joka toinen To 13, parittomat viikot; 6.11. Sinikka Orjala, 20.11., Anu Leminen — Diakoniaompeluseura, Eteläpuisto 10 A, 4. krs, joka toinen Ma 18.30; seuraavat 10.11. saunakorit ja pientä lahjatavaraa, 24.11. kransseja pajusta

---

Päiväpiirit

400-vuotiskoti joka toinen Ma 13, parittomat viikot; 3.11. Sinikka Orjala, 17.11. Silja-Maaria Kavasto — Uudenkoiviston vanhustentalo, Kasvihuoneenkatu 1-3, joka toinen Ti 14, parittomat viikot; 4.11. Helena Kuusiranta, 18.11. Anu Leminen — Sampolan Tähti, Puhurintie 1-3 joka toinen Ti 15, parilliset viikot; 28.10. Marja-Terttu Sundell, 11.11. Jarkko Willman — Oikokatu, Invalidien palvelutalo kerran kuukaudessa Ti 11.11. klo 13, Pirjo Paukkunen

---

Perhekerhot

Kalaholma, Haukikuja 32, Ke 10.30-12 — Harmaalinna, Harmaalinnantie 2 Ti 10.30-12 — Väinölän kirkko Ke 11-12.30 — Sampolan kerhohuone, Puhurintie 10, Ke 13.30-15 — Teljän kirkko To 9.30–11 — Esivallankatu 6 To 13.30-15 — Tarvittaessa voit kysellä sähköpostilla pirjo.tikkanen@porievl.fi tai lapsityönohjaaja ritva.parkkali@porievl.fi.

Avoin päiväkerho

Kerho kokoontuu kerran viikossa Kalaholmassa torstaisin 17.30-19. Sinne voi tuoda yli 4 vuotiaan lapsen yksistään tai lapsi voi tulla vanhemman/vanhempien kanssa yhdessä. Voit ilm. sari.pirhonen@porievl.fi tai puh. 646 0211.

Päiväkerhot

Päiväkerhopaikat: Teljän kirkko, Koivistonpuistikko 50, Väinölän kirkko Päkintie 1, Harmaalinnan päiväkerho Harmaalinnantie 2, Kalaholman kerhohuone Haukikuja 32, Sampolan kerhohuone Puhurintie 10, Esivallan kerhohuone Esivallankatu 6. Kerhot ovat 3-vuotiaille 2 kertaa 2h/viikossa (20e/lukukausi), 4-6 –vuotiaille 2 kertaa 3 h/viikossa (35e/lukukausi). Sisaralennus 50%. — 3v–kerhot toimivat seuraavissa toimipisteissä: Kalaholman kerhohuone, Haukikuja 32, Väinölän kirkko, Päkintie 1, Teljän kirkko, Koivistonpuistikko 50 — Mahdollisia vapaita paikkoja voi kysellä sähköpostilla ritva.parkkali@porievl.fi tai lapsityönohjaaja Ritva Parkkali p. 623 8834.

Tyttökerhot

Tiedustelut tyttöryhmistä nuorisotyönohjaaja Maija Salmijärvi p. 0400 309 796 tai maija.salmijarvi@porievl.fi.

Poikakerhot

Tiedustelut nuorisotyönohjaaja Vesa Saarela p. 0400 309 794 tai vesa.saarela@porievl.fi

---

Pyhäkoulut

Teljän kirkko, Koivistonpuistikko 50, Su 10-11 — Sampolan kerhohuone, Puhurintie 10, Su 13-14 — Kalaholman kerhohuone, Haukikuja 32, Su 12-13 — Harmaa-Kartanon seurakuntakoti, Harmaalinnantie 2, Ti 17.30.–18.30 — Lähellä Pumpputoria, Tapionkatu 8, Yhdistyksen pyhäkoulu, Su 14.45. — Tiedustelut nuorisotyönohjaaja Eija Kymäläinen p. 0400 309 795 tai eija.kymalainen@porievl.fi

---

Nuorten toiminta

Väinölän kirkolla ellei toisin mainita: Tuikku-illat keskiviikkoisin klo 19-21, olo- ja pelailta, iltahartaus — Raamis eli raamattupiiri noin joka toinen torstai klo 19-20. Raamiksessa tutustumme yhdessä Raamattuun. Käymme joka raamiksessa läpi yhden Psalmin . —. — Nuortenillat perjantaisin klo 19-22, ohjelmaa ja yhdessäoloa, iltapalaa ja iltahartaus — Marraskuun ohjelma: 29.10. Isos/LA-koulutus ja Tuikku, Mari Puska — Pe 31.10. klo 19 Nuortenilta, Selina Salminen — Ke 5.11. klo 19 Tuikku — To 6.11. Ei Raamista — Pe 7.11. Yhteinen nuortenilta Pihlavassa, lisätietoa myöhemmin — Ke 12.11. klo 18.20 Isos/La-koulutus ja Tuikku — To 13.11. klo 19 Raamis —Pe 14.11. Ei nuorteniltaa — 14. – 16.11. Maata Näkyvissä-festarit Turussa, ilm. ja lisätietoa Eevalle ja Nooralle — Ke 19.11. klo 19 Tuikku — To 20.11. klo 18-20 Adventtimyyjäistalkoot, mukana Maija Salmijärvi — Pe 21.11. klo 19 Iltamessu ja nuortenilta — Ke 26.11. klo 19 Tuikku – Lisätietoja Noora Tapiainen, nuorisopastori, noora.tapiainen@porievl.fi p. 0400 309 792, Anu Leminen, rippikoulupastori, anu.leminen@porievl.fi p. 0400 309 791, Eeva Niiniviita, nuorisotyönohjaaja, eeva.niiniviita@porievl.fi p. 0400 309 797

Yhteinen toiminta

Vammaistyö

Seurakuntakeskus, Eteläp. 10: Vilja Arvelan ryhmät: Kehitysvammaisten iltakerho Ti 11.11. ja 25.11. klo 17.30-19 — Kehitysvammaisten vanhemmat Ma 10.11. ja 24.11. klo 13-14.30 — Kehitysvammaisten päiväkerho Ke 29.10. ja 5.11. klo 13-14.30 — Mielenterveyskerho Ma 3.11., 17.11. ja 1.12. klo 13 — Vilja Arvelan vastaanotto ma ja ke 9-12, p. (02) 6238 764, käsip. 0400 309 764

Päihde- ja kriminaalityö

Avoin ryhmä maanantai ja keskiviikko klo 9-12 Eteläpuisto 10 B (vertaistukea päihdeongelmaan), Matti Huopainen p. 0400 309 762

Katulähetysillat

Seurakuntakeskuksessa 7.11. ja 21.11. klo 18

Näkövammaistyö

Näkövammaisten kerho seurakuntakeskuksessa To 13.11. klo 13-14.30

Kuurojen työ

Jumalanpalvelus Su 16.11. klo 12 Kuurojen yhdistyksellä, Länsipuisto 26 — Lähetyspiiri Ti 18.11. klo 17 E 10 –tiloissa, Eteläpuisto 10 — Raamattuhetki seniorikerhossa To 27.11. klo 12 Kuurojen yhd., Länsipuisto 26

Sotiemme veteraanit

Hengellinen kuukausitapahtuma Pe 31.10. klo 13.30-15 seurakuntakeskuksessa — Seniorypsäkkiryhmä aloittaa tammikuussa, ilmoittautumiset Ulla Kuusistolle p. 0400 309 763.

Svenskspråkigt församlingsarbete

Familjemässa sö 30.11. kl 18 Länsi-Pori kyrka, Mari Puska — Barnens julkrubba 3.12. kl 18 i Seurakuntakeskus

---

Tuomasmessu

Su 2.11. klo 18 Keski-Porin kirkossa

Teetupa Beetel

Avoinna lauantai-iltaisin klo 18.30 lähtien seurakuntakeskuksessa, tukikeskuksen tiloissa

---

Teemailta

Ke 29.10. klo 18 Päivi Sarjasto Ruokkikaa nälkäiset järjestöstä kertoo järjestön toiminnasta Hanna Martikaisen luona, Tiilimäentie 12 C 21.

Ryhmä eron kokeneille

Ryhmä kokoontuu maanantaisin klo 16.30-18, kymmenen kertaa, ensimmäinen kokoontuminen 10.11. Mukaan otetaan 9 osallistujaa ennakkohaastattelun perusteella. Ryhmää ohjaa perheneuvoja Heikki Kruus. Tied.ja ilmoitt. mahd. pian perheasian neuvottelukeskus p. 0400 309 783

Nuoret aikuiset

Nail-illat Esivallankatu 6:ssa joka toinen torstai klo 18: To 6.11. musailta, artistina Pasi M. — To 20.11. Mikko Salonen, tuomiopäivä..

Torstai-Akatemia

To 6.11. klo 14-15.30 seurakuntakeskuksessa, "Ikääntyvän näkö", Satakunnan Sairaanhoitopiirin silmätautien ylilääkäri Eero Aarnisalo

---

Naisten Kahvila

Naisten kahvilan 20-vuotisjuhla Su 2.11. klo 15 seurakuntakeskuksessa. "Jumala johdattaa yhä".

Raamattupiiri miehille ja naisille joka toinen To 18, parilliset viikot, seur. 30.10. ja 13.11. Vetäjinä Irma Kiviniemi, Ritva Mönkkönen.

Keskustelupiiri seurakuntakeskuksessa Ke 29.10. klo 18, vetäjänä Kirsi Koivula

---

Me miehet

Pe 14.11. klo 18.30 seurakuntakeskuksessa, virsilauluseurat, Reino Valkama, Heikki Nummijärvi, Pekka Liusvaara, juonto Seppo Vallinen

---

Tyhjän sylin kirkkoilta

Pe 31.10. klo 18 Teljän kirkossa, Mikko Salonen, Ritva Parkkali, Jyrki Kaukanen. Osmo Kauppinen, Heli Lehtonen, Raija Kiviniitty. Hiljentymistä ja rukousta lapsettomuuden, keskenmenon, raskauden keskeytyksen, kuolleen lapsen syntymisen ja lapsen kuoleman kokeneille. Teehetki tilaisuuden jälkeen.

Aino ja Oiva

Viikkarin Valkama, Juhana Herttuank. 17: Hartaudet maanantaisin klo 14: 3.11. Pirkko Heikkilä — 10.11. Laulumiesryhmä ja Mauri Iljanto — 17.11. Porin Ylistyslaulajat — 24.11. Helluntaiseurakunta ja sairaalakuoro

---

Mummun Kamari

Itäpuisto 14, 1. krs. Avoinna ma-pe klo 11-15. Toiminta: Maanantaisin klo 11.30 viikon avaus — Tiistaisin klo 13 kamarikerho käsityön ystäville — Joka toinen tiistai klo 12 sanoja ja säveliä (4.11., 18.11. ja 2.12.) — Keskiviikkoisin klo 13 ohjelmatuokio — Torstaisin klo 13 hartaus — Perjantaisin avoinna ilman varsinaista ohjelmaa, paitsi 7.11. Karmel-piiri ja 14.11. Mummun Kamarin 16 v.syntymäpäiväkahvit — Lauantaisin klo 12-14 Mummun Kamarin kummit –kerho — Sunnuntaisin klo 13-15 vapaaehtoisten keskustelukerho

---

Työtupa

Eteläpuisto 10 B, kellarikerros, avoinna keskiviikkoisin klo 10-14

Liisa

Eteläpuisto 10, avoinna arkisin 10–15. Avunvälitys Ma-Pe 10–15, puh. 621 6636. Ystävävälitys Ma-Pe 12–15, puh. 621 6223. Kaikille avoin kohtaamispaikkakahvila ma–pe 10–15. **Säännöllinen viikkotoiminta**: Ma 12.30 Ristikonratkaisijat — Joka toinen Ma 11 levyraatinurkkaus, parittomat viikot — Joka toinen Ma 11 tuolijumppa, parilliset viikot — Ti 11 lepohetki Raamatun ja musiikin parissa, kk:n ensimm. kerralla lauletaan toivevirsiä ja viim. kerralla kuunnellaan toivemusiikkia, munkkeja paistetaan parillisilla viikoilla ja vohveleita parittomilla viikoilla — Ke 10 englannin keskustelukerho — Korttipelikerhossa Ke12.11. ja 26.11. klo 15-17.30 pelataan Canastaa — Kuukauden viimeinen Ke 11.30 lauletaan yhteislauluja, seur. 29.10., 26.11. laulut siirtyvät lauletaviksi 4.12. klo 13 — Kulttuurikahvio kerran kuukaudessa, 15.11. teemana murteet ja 3.12. kulttuurin keralla myydään joulupuuroa — Runopiiri 12.11. klo 11.30, voit tuoda ja lukea runoja, jotka haluat jakaa muiden kanssa — Torstaisin keittopäivä klo 11 — Torstaisin klo 11.30-15 käsityökerho,13.11. klo 11.30-15 myyjäistalkoot, ilmoitathan tulostasi 11.11. menn. p. 621 6636 , 20.11. klo 11-16 havutalkoot, ilmoitt. 18.11. menn. — Torstaisin klo 13.30 pelataan sanapeliä — Perjantaisin klo 10.30 Bingo — Perjantaisin klo 12 kirjallisuuspiiri — **Lisäksi:** ATK-opastusta Ti 12-15 ja To 10.30-13.30, varaa aika Liisasta p. 621 6636 — Ikäihmisten neuvolan keskustelutilaisuudet: Ke 5.11. klo 13-14.30 kivun hoito ja Ke 3.12. klo 13-14.30 lääkehoito — Tietovisailua To 19.11. klo 11, vetäjänä Tauno Pihl — Kaikille avoin pikkujoulujuhla Pe 28.11. klo 14-16 – Liisan kahvio auki 29.11. klo 10 Karjalaseuran ja Meniereyhdistyksen myyjäisissä

Kristilliset yhdistykset

Israel-illat seurakuntakeskuksessa: Ke 5.11. klo 18, Kari Penttinen, Pirkko Sarlund — Ke 3.12. klo 18 Hanukka, Maikki ja Tom Langi

Porin Seudun Kristilliset eläkeläiset joka toinen Ti 13 seurakuntakeskus; 11.11. lisäksi klo 14 syyskokous: 25.11. kokoontuminen 5.krs:ssa, 9.12. joulujuhla

Kansan Raamattuseura Voimavara-illat seurakuntakeskuksessa: To 13.11. klo 18-19.30 "Miten jaksan uskovaisena tässä ajassa?", Marku Tuomikorpi — To 11.12. klo 18-19.30 "Lohdutuksen Isä", Mikko Salonen

Israel – työ ry Israel-ilta seurakuntakeskuksessa La 15.11. klo 17, Tuomo Silvast, Esa Keuru

Porin OPKO, Varvink. 3: Opiskelijaillat keskiviikkoisin klo 18: 29.10. "Kristitty ja raha", Tiina Oinonen — 5.11. "Onko Jumala sittenkin olemassa?", Mikko Ainasoja — 12.11. "Kristillinen avioliitto – Sovinismin perikuva vai jumalallinen esikuva? ", Jukka Oittinen — 19.11. "Afrikka-ilta", Sirja Vidgren ja Pauliina Martikainen — 26.11. "Armolahjat käytössä", Jukka Jämsén —3.12. "Profeetta Joel", Heikki Lehtimäki

Evankeliumiyhdistys, Varvink. 3: Su 2.11. klo 14 messu, Jari Rankinen, pyhäkoulu, kirkkokahvi — Ma 3.11. klo 18 rukouspiiri — Ti 4.11. klo 18 nuorten raamattupiiri, Aura Nummi, Saara Losoi — To 6.11. klo 18.30 Raamattu tutuksi –luento "Mitä on Jumalan johdatus?", Jari Rankinen — Su 9.11. klo 14 messu, Heikki Lehtimäki, pyhäkoulu, kirkkokahvit — Ti 11.11. klo 18 nuorten raamattupiiri, A. Nummi, S. Losoi — To 13.11. klo 13 Matongon orpokoti-/lähetyspiiri — Ma 17.11. klo 18 rukouspiiri — Ti 18.11. klo 18 nuorten raamattupiiri, A. Nummi, S. Losoi — To 20.11. klo 18.30 Raamattu tutuksi –luento "Armolahjat käyttöön", Erkki Koskenniemi — Ti 25.11. klo 18 nuorten raamattupiiri, A. Nummi, S. Losoi — Su 30.11. klo 14 messu, Ilpo Sinkko, pyhäkoulu, kirkkokahvit — Ma 1.12. klo 18 rukouspiiri

Herättäjän seurat joka toinen torstai klo 19 seurakuntakeskuksessa, seur. 6.11. ja 20.11.

Esikoislestadiolaiset, Tapionk. 8: La 1.11. klo 15 seurat — Su 2.11. klo 15 seurat — Su 9.11. klo 13 isänpäivälounas, jonka jälkeen seurat — Su 16.11. klo 15 seurat — Su 23.11. klo 15 seurat — La-Su 29.-30.11. syyseurat La 12 ja 18 sekä Su 12 ja 17, Arvo Konttinen, Pauli Nuutinen —– Kotikuuntelup. 633 1115

Porin NTKY, Esivallank. 6: Joka toinen Ma 13 kultaisen iän kerho, parilliset viikot — Joka toinen Ma 13 raamattu-keskustelupiiri, parittomat viikot — Tyttöjen ja nuorten kerhot: Joka toinen Ma 18 nuorten ja aikuisten lähetyspiiri perheissä tai Ntky:ssä, parilliset viikot — La 29.11. klo 17 tyttöjen, nuorten ja äitien koti-ilta perheissä — Joka kk: n 1. Su 14.30 nuorten ja aikuisten keskustelupiiri Liisankatu 26 as 32 — Lauluterveydys Diakonialaitoksen Honkalassa Su 16.11., lähtö Ntky:ltä klo 15 — Yhdistyksen syyskokous Ke 19.11. klo 18 — Sunnuntain yleisötilaisuus Su 30.11. klo 15

Rauhanyhdistys, Louhentie 4: Ke 29.10. klo 19 ompeluseurat kodeissa — La-Su 1.-2.11. pyhäinpäiväseurat - Ke 5.11. klo 19 ompeluseurat — To 6.11. klo 18 isien ilta — Pe 7.11. klo 18.30 rippikoulun kodinilta — La 8.11. klo 19 keskustelulta — Su 9.11. klo 16 seurat — Ti 11.11. klo 13 tiistaikerho — Ke 12.11. klo 19 ompeluseurat kodeissa — Pe 14.11. klo 19 lähetysseurat, paikka ilm. myöh. — La 15.11. klo 18 iltakirkko Ahlaisten kko — Su 16.11. klo 16 seurat — Ke 19.11. klo 19 ompeluseurat — To 20.11. klo 19 torstaikerho — La 22.11. klo 19 kotiseurat — Su 23.11. klo 13 seurakuntapäivä — Ke 26.11. klo 19 ompeluseurat — La 29.11. klo 19 joulumyyjäiset — Su 30.11. klo 16 seurat — Ke 3.12. klo 19 ompeluseurat

Mass in English 02.11. All Saints 11.00 Käppärän pieni kappeli — 09.11. 32. Week of the Year 12.30 Käppärän pieni kappeli — 16.11. 33.Sunday of the Year 12.00 Seurakuntakeskus

Kansanlähetys läh.koti, srk.keskus, 5.krs: Epin piiri joka toinen Ma 17, parilliset viikot, Sanan äärellä Raili Järvenpään johdolla, keskustellaan, rukoillaan, kahvitellaan — Starttiraamattupiiri Ma 18 srk.keskus (läh. kodilla tai 2. krs), tutustutaan Raamattuun, rukoillaan ja keskustellaan, mukana S. Kalliomaa, M. Heinilä, H. Laaksonen — Nuortenillat perjantaisin klo 19 R.Törmälehdon johdolla; 31.10. "Pyhien yhteys", vieraita Noormarkusta ja Pomarkusta, 3.-7.11. Ryttylän nuorten aktiotiimi kouluvierailuilla ja iltatilaisuuksissa, 11.11. "Ahdingosta vapaaksi – pimeästä valoon", 14.-16.11. retki Maata näkyvissä festareille, hinta 35 e, ilm. Rampe 050 3264 191, 21.11. vierailu Noormarkun nuorteniltaan, lähtö 18.30 srk.keskuksesta, 28.11. "Kuningas tulee –mitä annat?" — Matalan kynnyksen majatalo –illat torstaisin klo 18.30, käsitellään ihmisläheisiä teemoja Raamatun valossa; 30.10. "Harhaopit seurakunnan hajottajina – miten niiltä suojaudun?", P. Heinilä, S. Mäki-Arvela, 6.11. "Huoli rakkaimmistamme – miten sen heille kertoisin?", P. Heinilä, H. Nummijärvi , 13.11. "Yksinelämisen ihanuus ja kurjuus"; M. Mattila, P. Heikkilä, S. Vallinen, 20.11. "Luotu mieheksi ja naiseksi", V. ja E. Salmi, R. Törmälehto, 27.11. "Luonnetyypit Raamatun valossa", S. ja S. Leppänen, R. Törmälehto — **Israel-lähetyspäivät** 31.10.-1.11. srk.keskuksessa; Pe 18 sapattiateria, 10 e, H. Nurminen, S. Mäki-Arvela, L. Leppänen — La 14 kahvihetki, La 14.30 "Israel-missä nyt mennään?", H. Nurminen, La 15.30 "Minä, Israel ja Raamatun profetiat", S. Mäki-Arvela, La 16.30 välipala, La 17 "Jeesuksen kaksi kysymystä"; H. Nurminen, Ilohuuto — **Lisäksi:** Perheen ilta To 30.10. klo 18 Reposaaren pappila, murkkuikäisille ja heidän vanhemmilleen, R. Törmälehto — Me miehet Pe 14.11. klo 18.30 srk.keskus — Su 23.11. klo 18 Valoa Elämään Väinölän kirkko — La 22.11. klo 14 syyskokous ja seurat lähetyskodilla — Su 30.11. klo 17-19 koko perheen leipäsunnuntai Ruosniemen kirkolla, Sari Essayah, R. Törmälehto + Houseband, lapsille oma ohj., tarjoilua

Kuningas tulee -jouluvaelluksella
Juhlamieltä tavoittamaan

Opas johdattaa joukon jouluvaellukselle. Tehtävässä vuorottelevat evankelista Luukas tai Luukkaan ystävä Lyydia (kuvassa).

Messiaan syntymä ennustetaan jo Daavidin salissa.

Enkeli ilmestyy Marialle.

Roomalainen sotilas käskyttää Marian ja Joosefin Betlehemin matkalle.

Enkeli kertoo ilosanoman paimenille.

Trubaduurit liittyvät jouluvaeltajien joukkoon.

Kuningas tulee -jouluvaellus vie elämyksellisesti ensimmäisen joulun tapahtumiin.

Jouluvaellukselle voi kouluilaisryhmien lisäksi lähteä kaiken ikäinen väki. Yleisönäytökset ovat kahtena lauantaina 22. ja 29. marraskuuta Porin seurakuntakeskuksessa, Itäpuisto 14. Ryhmä kootaan seurakuntakeskuksen aulaan, josta vaellus lähtee kumpanakin lauantaina noin puolen tunnin välein klo 11, 11.30, 12, 12.30, 13.30,14, 14.30 ja 15. Yhteen näytökseen mahtuu 30 henkilöä. Jouluvaellus kestää 45 minuuttia.

Evankelista Luukas johdattaa joukon jouluun viiden tapahtumapaikan kautta. Matka alkaa Kuningas Daavidin valtaistuinsalista ja jatkuu Marian kodin ja paimenten niityn kautta seimen äärelle.

Jouluvaelluksella on Raamatun tekstejä ja tuttua adventti- ja jouluajan musiikkia. Siinä on myös **Kaija Eerolan** säveltämiä uusia lauluja. Tekstiosan ja uusien laulujen sanat on kirjoittanut **Pertti Luumi**.

Jouluvaelluksessa esiintyy seurakuntien työntekijöitä ja vapaaehtoisia. Jouluvaellusta esitetään Porin seurakuntakeskuksessa nyt kolmatta vuotta peräkkäin. Vuosittain tapahtumaan on osallistunut noin 2000 henkilöä..

Jouluvaellus Porin seurakuntakeskuksessa, Itäpuisto 14.

Yleisönäytökset la 22.11. ja la 29.11. klo 11, 11.30, 12, 12.30, 13.30,14, 14.30 ja 15. Vapaa pääsy.

Kuvat Raino Salmijärvi

Jouluvaellus päätyy seimen äärelle.

Niina ja Antti Oravan perheessä puuhastellaan mahdollisimman paljon yhdessä. Joona, Valtteri ja Emmi odottavat jo isänpäivää, josta kolmen kuukauden ikäinen Kasperi ei vielä tiedä mitään.

© KIRKKO PORISSA

Oravan perheessä

Isä on mukava pelikaveri

Oravan perheessä asioita tehdään mahdollisimman paljon yhdessä. Isä on mukana lasten peleissä, leikeissä ja harrastuksissa. Salamyhkäisyys leijuu jo ilmassa, kun lapset odottavat isänpäivää ainakin yhtä paljon kuin isä itse.

Vieras tietää tulleensa oikeaan paikkaan Hyvelänviikillä, kun ensimmäiseksi silmiin osuu pieni oravapatsas etupihalla. Viihtyisässä paikassa aivan leikkipuistonkupeessa asuu onnellisen oloinen Oravan perhe: Nakkilan konepajan projektipäällikkönä työskentelevä **Antti Orava**, kotiäitinä puurtava **Niina**-vaimo sekä lapset **Emmi** (8), **Joona** (6), **Valtteri** (3) ja kolmen kuukauden ikäinen kuopus, **Kasperi**.

Oravan perhe on asunut kymmenisen vuotta Porissa, jonne he tulivat opintojen perässä. Antti opiskeli insinööriksi Raumalla ja Niina samaan aikaan sosionomiksi Diakonia-ammattikorkeakoulussa Porissa. Niinalla on myös kirkon nuorisotyönohjaajan pätevyys, mutta toistaiseksi hän on työskennellyt kotiäitinä.

Isä-poika-leiri kova juttu

Perheen kaksi ensimmäistä lasta syntyi jo opiskeluaikana. Ensimmäisen lapsen syntyessä Antti Orava myöntää olleensa aluksi vähän avuton, kun kaikki oli uutta, mutta sen jälkeen vaipanvaihto, nukuttaminen ja syöttäminen ovat sujuneet kokemuksella.

— En koe, että olisin menettänyt mitään, vaikka tulin isäksi hiukan keskivertoa nuorempana, 23-vuotiaana. Jokainen päivä lasten kanssa antaa paljon. Vaikka joskus on vähän raskastakin, on ilon hetkiä kuitenkin paljon enemmän. Kesällä oli tosi mukavaa, kun pidin heti kesäloman perään isyysloman ja sain olla lasten kanssa kuusi viikkoa yhteen menoon, Antti sanoo.

Töistä tullessaan Antti hakee yleensä Joonan eskarista, ja koko ilta vierähtääkin yleensä yhdessä perheen kanssa. Antti potkii palloa, pelaa ja puuhastelee jotain mielellään ulkona lasten kanssa. Usein juuri Antti on puolisoista se, joka kuskaa lapsia harrastuksiin, esimerkiksi Emmiä jumppaan. Kirjastossa käydään yhdessä, kaupassa tai muilla asioilla välillä kaksin jonkun kanssa.

Joonan kanssa käymme toista vuotta pelaamassa isä-poika -sählyä seurakunnan kerhossa, kertoo Antti Orava, jolle urheiluharrastus on ollut läheistä aina.

Toissa syksynä Antti ja Joona osallistuivat isä-poika -leirille Silokalliolla, ja tänä vuonna tästä ihanuudesta pääsi nauttimaan myös Valtteri yhdessä isän ja isoveljen kanssa.

— Valtterille leiri oli kova juttu. Jo pelkästään linja-autolla matkustaminen oli isoa asia, Antti kertoo.

Leirillä tehtiin monenlaista mukavaa **Vesa Saarelan** ja **Jani Lahnavikin** opastuksella. Tehtiin puusta narrit, käytiin kalastuskilpailu ja ratkottiin tehtävärasteja metsässä, hän luettelee.

— Ja syötiin, lisää Joona. Makkaranpaisto saunomisen yhteydessä jäi ruokapuolesta ilmeisesti parhaiten mieleen.

Arvopohjasta yksimielisyys

Niina ja Antti Oravan tavoitteena on istuttaa lapsiin kestäviä arvoja.

— Kristillinen arvopohja, rehellisyys, hyvät käytöstavat, luettelee Antti.

— Suvaitsevaisuus ja kaikkien ihmisten samanarvoisuus, jatkaa Niina.

Antti ovat sopineet yhdessä säännöistä ja keskustelleet vanhemmuudesta muutenkin keskenään. Niina teki opinnäytetyönsäkin isyydestä ja isä-työn tarpeellisuudesta seurakunnassa.

— Yritämme molemmat pitää samanlaista jöötä. Täytyy kuitenkin myöntää, että Niina on perheen kasvatusjohtaja, naurahtaa Antti.

Yksi Oravan perheen periaatteista on se, että lasten kanssa olla koko heidän hereillä olonsa ajan eli käytännössä iltayhdeksään. Jos televisiota katsotaan, katsotaan yhdessä lasten ohjelmia.

— Jos televisiosta tulee esimerkiksi urheilua, otan ohjelman nauhalle ja katson vasta myöhemmin illalla, Antti kertoo. Eikä varmasti kulu pitkää aikaa, kun pojista saa jo hyvinkin seuraa jalkapallo- tai jääkiekko-ottelujen seuraamiseen.

Myös Niina katsoo Salkkarit ja muut mahdolliset TV-ohjelmat nauhoitettuina, kun lapset ovat jo nukkumassa.

Parisuhdettakin hoidettava

Niina ja Antti Orava ovat pitäneet parisuhteen hoitamisen takia tärkeänä järjestää pari kertaa vuodessa yhteinen viikonloppu ilman lapsia. Niinan vanhempien ovat aina tarvittaessa olleet lastenhoitoapuna, ja mummulaan yökylään meneminen on ollut lapsillekin mieluista. Isonvanhempien muuttaminen keväällä Kalaholmaan mahdollistaa avun pyytämisen myös pienemmissä asioissa.

— Heitä voi pyytää hoitamaan lapsia, jos menen vaikka neuvolassa käymään. Heidän asuessaan Laviassa ei viitsinyt ihan pienen takia vaivata, kun pelkästään matkaan olisi mennyt 45 minuuttia yhteen suuntaan, Niina huomauttaa.

Omia menoja Niinalla ei ole kovin paljon ollut, mutta nyt hän on ilmoittautunut "Tarvitaanko isää" -seminaarin, joka pidetään Porin yliopistokeskuksessa torstaina 6. marraskuuta. Seminaari on samalla Ala-Satakunnan isähankkeen päätösseminaari.

— On mielenkiintoista mennä kuuntelemaan samoja henkilöitä, joiden kasvatusaiheisia kirjoja luin opinnäytetyötäni varten. Esimerkiksi isätutkijana tunnetuksi tullutta Jouko Huttusta, kertoo Niina.

Antti kertoo jo sopineensa itselleen vapaapäivän, jotta voi hoitaa lapsia Niinan ollessa seminaarissa.

— Äiti kyllä sanoi, että eikö Antinkin pitäisi päästä sinne. He kyllä voivat tulla lastenhoitajiksi, Niina toteaa.

— Nii-i, jää Antti makustelemaan. Ehkä ainakin joksikin aikaa. Vaikka onkin enemmän käytännön toimija kuin teorioiden kuuntelija.

Isänpäivänä pusuja ja haleja

Isänpäivä lähestyessä lapset askartelevat isälle kortteja tai lahjoja kerhossa, eskarissa ja koulussa. Kotona lapset askartelevat äitinsä kanssa kortit vielä vaarille ja papallekin.

— Kaikkein hienointa on seurata lasten innostusta ja ylpeyttä omista askarteluistaan. Ensin niitä pitää piilotella iskältä ja äidille kuiskitaan mitä on tällä kertaa tehty, Niina kertoo.

Isä saa luvan nukkua tai olla ainakin nukkuvinaan sängyssä niin kauan kunnes Niina ja lapset ovat laittaneet hänelle aamupalan valmiiksi ja vievät lahjat halien ja pusujen kera sänkyyn. Silloin on erityisen ihanaa olla isä.

Teksti ja kuva
Marjaana Perttula